

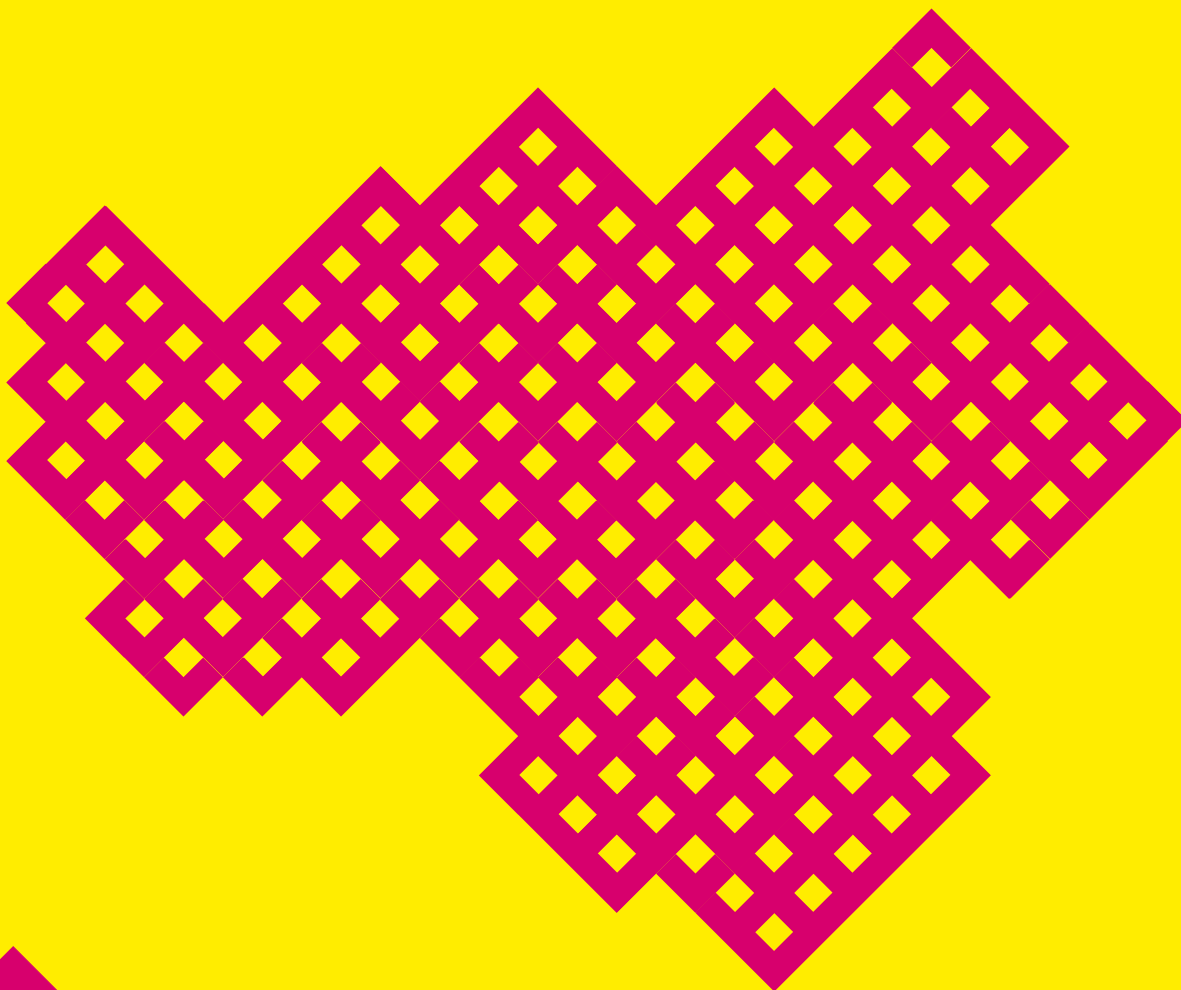
Potencjał społeczno- gospodarczy

Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii

The socio-economic potential
of Metropolis GZM

Metropolia^{GZM}

GÓRNOŚLĄSKO-ZAGŁĘBIOWSKA METROPOLIA. PIERWSZA METROPOLIA W POLSCE

Metropolis GZM. The first metropolis in Poland

41 miast i gmin, ok. 2,3 mln mieszkańców, ok. 240 tys. firm i przedsiębiorstw, które wytwarzają ok. 8% PKB naszego kraju. Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia jest platformą do szeroko zakrojonej współpracy, której celem jest podnoszenie jakości i komfortu życia mieszkańców.

Mieszkańcy Górnego Śląska i Zagłębia Dąbrowskiego od dawna mieli poczucie, że funkcjonują w jednym, spójnym organizmie miejskim, a granice pomiędzy miastami mają charakter czysto umowny. Powstanie metropolii w centrum województwa śląskiego od lat było czymś naturalnym.

Starania o to trwały ponad 10 lat. W tym czasie samorządowcy niejednokrotnie udowodnili, że chcą ze sobą współpracować. Mieli bowiem świadomość, że jedno – nawet największe i najbogatsze, ale funkcjonujące samodzielnie – miasto, nie byłoby tak silne i nie miałyby tyle do zaoferowania, co synergia potencjałów wszystkich 41 członków Metropolii.

Historyczna i długo wyczekiwana chwila nastąpiła 4 kwietnia 2017 roku. Wtedy właśnie ustawa powołująca metropolię w województwie śląskim została podpisana w Katowicach przez Prezydenta RP, Andrzeja Dudę. GZM oficjalnie powstała kilka miesięcy później – 1 lipca 2017 roku, zaś realizację ustawowych zadań rozpoczęła 1 stycznia 2018 roku.

To jak na razie pierwsza taka struktura i instytucja samorządowa w Polsce. To również spore wyzwanie w przecieraniu szlaków związanych z wdrażaniem projektu, jakim jest powstanie i funkcjonowanie Metropolii.

W skład GZM weszło 41 miast i gmin, zamieszkiwanych przez ok. 2,3 mln mieszkańców. Obszar GZM to ponad 2,5 tys. km², gdzie obok tradycyjnego przemysłu rozwijają się nowoczesne technologie związane m.in. z branżą automotive, IT czy medycyną.

41 municipalities and communes, approximately 2.3 million inhabitants, about 240 thousand companies and enterprises producing around 8% of our country's GDP. Metropolis GZM is a platform for a far-reaching cooperation which aims at increasing the quality of lives of its inhabitants.

The inhabitants of Upper Silesia and Zagłębie Dąbrowskie had a long-ago fixed feeling of functioning in one, uniform urban organism, and that the borders between the cities were only of conventional nature. Establishing a metropolis in the centre of the Silesian Voivodeship had been something natural for a long time.

The efforts for this to happen took over 10 years. Meanwhile, the local government officials have repeatedly manifested their willingness to cooperate. They must have been aware that a single city – even the largest and the wealthiest one, however functioning on its own, would not be that strong and would not have as much to offer, as the synergy of the potentials of all 41 members of the Metropolis.

The historic and the long awaited moment came on April 4th, 2017. That was exactly when the act on the establishment of the metropolis in the Silesian Voivodeship was signed in Katowice, by the President of the Republic of Poland, Andrzej Duda. Metropolis GZM was officially established a couple of months later – on July 1st, 2017 whereas the implementation of its statutory tasks started on January 1st, 2018.

Until now, it is the first structure and self-governmental institution of this kind in Poland. It is also a great challenge in smoothing the paths related to implementation of the project, i.e. the establishment and functioning of the Metropolis.

Metropolis GZM comprised 41 municipalities and communes inhabited by approximately 2.3 million people. The area of the Metropolis encompasses more than 2.5 thousand square kilometres,

Metropolia widzi się w roli integratora, inspiratora i koordynatora. Chce brać aktywny udział w procesie budowania gospodarki opartej na wiedzy; koordynować współpracę podmiotów działających na terenie Metropolii; inspirować rozwój branż kluczowych na obszarze Metropolii. Widzi także potencjał we współpracy na linii biznes-nauka-samorząd i wspólnych działaniach z instytucjami otoczenia biznesu oraz uczelniami wyższymi. Właśnie taką wspólną aktywnością szukany jest efekt synergii, by powiększać szanse na zainteresowanie inwestorów ofertą miast i gmin Metropolii oraz poprawianie jakości i komfortu życia mieszkańców.

Ustawa metropolitalna określiła również dotychczas bezprecedensowe zapisy dotyczące finansowania związku. Źródłem jego dochodów jest przede wszystkim 5% wpływów z podatku od osób fizycznych, które mieszkają na terenie Metropolii oraz składki członkowskie gmin i miast, tworzących GZM.

Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolię tworzą: Będzin, Bieruń, Bobrowniki, Bojszowy, Bytom, Chełm Śląski, Chorzów, Czeladź, Dąbrowa Górnicza, Gierałtówice, Gliwice, Imielin, Katowice, Knurów, Kobiór, Łędziny, Łaziska Górne, Mierzęcice, Mikołów, Mysłówice, Ożarówice, Piekary Śląskie, Pilchowice, Psary, Pyskowice, Radzionków, Ruda Śląska, Rudziniec, Siemianowice Śląskie, Siewierz, Sławków, Sosnowiec, Sośnicowice, Świerklaniec, Świętochłowice, Tarnowskie Góry, Tychy, Wojkowice, Wry, Zabrze i Zbroślawice

where apart from the traditional industry, new technologies related to e.g. automotive, IT or medicine are developing.

The Metropolis sees itself as an integrator, an initiator and a coordinator. It wants to take active part in the process of building of a knowledge-based economy; coordinate cooperation between entities functioning in the territory of the Metropolis; inspire the development of key sectors within the area of the Metropolis. It also sees the potential of the business-science-self-government cooperation and of the joint actions taken up with the participation of business environment institutions and universities. The effect of synergy is sought by means of exactly this kind of joint activity, in order to increase the chances of drawing the interest of investors, to the offer of the municipalities and communes of the Metropolis, and to improve the quality of lives of its inhabitants.

The act on the establishment of the metropolis also determined the so far unprecedented provisions related to the financing of the union. The source of income is made up mainly of the 5% of total receipts from Personal Income Tax received from people living in the territory of the Metropolis and of the membership contributions paid by municipalities and communes which form Metropolis GZM.

Metropolis GZM encompasses the following municipalities and communes: Będzin, Bieruń, Bobrowniki, Bojszowy, Bytom, Chełm Śląski, Chorzów, Czeladź, Dąbrowa Górnicza, Gierałtówice, Gliwice, Imielin, Katowice, Knurów, Kobiór, Łędziny, Łaziska Górne, Mierzęcice, Mikołów, Mysłówice, Ożarówice, Piekary Śląskie, Pilchowice, Psary, Pyskowice, Radzionków, Ruda Śląska, Rudziniec, Siemianowice Śląskie, Siewierz, Sławków, Sosnowiec, Sośnicowice, Świerklaniec, Świętochłowice, Tarnowskie Góry, Tychy, Wojkowice, Wry, Zabrze and Zbroślawice.

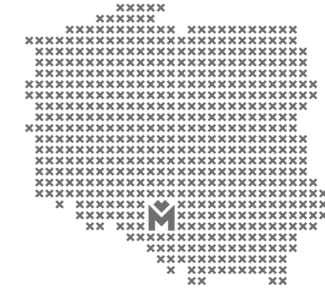
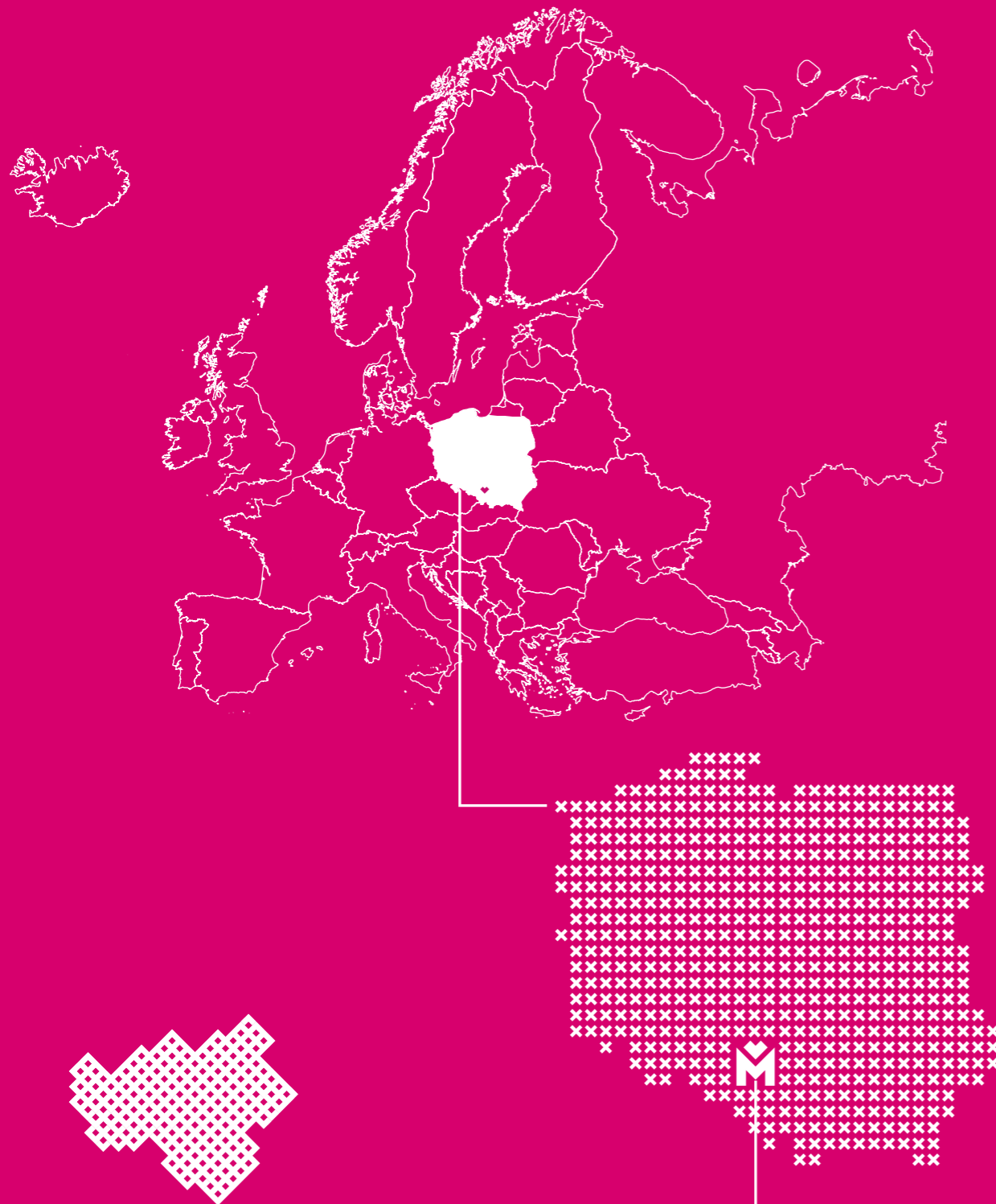
SPIS TREŚCI

TABLE OF CONTENTS

-
- 6** **GÓRNOŚLĄSKO-ZAGŁĘBIOWSKA
METROPOLIA W LICZBACH**
METROPOLIS GZM IN NUMBERS
  - 9** **NOWY WYMIAR SYNERGII**
A NEW DIMENSION OF SYNERGY
  - 23** **ŚWIAT NA WYCIĄgniĘCIE RĘKI**
THE WORLD AT YOUR FINGERTIPS
  - 31** **CEL: GLOBALNA METROPOLIA
OPARTA NA WIEDZY**
GOAL: A GLOBAL METROPOLIS
BASED ON KNOWLEDGE
  - 47** **INNOWACJE DLA METROPOLII**
INNOVATIONS FOR THE METROPOLIS
  - 57** **ATRAKCYJNE I PRZYJAZNE
MIEJSCE DO ŻYCIA**
AN ATTRACTIVE AND FRIENDLY PLACE TO LIVE
-

GÓRNOŚLĄSKO-ZAGŁĘBIOWSKA METROPOLIA W LICZBACH

METROPOLIS GZM IN NUMBERS

POPULACJA
POPULATION

blisko
2,3 miliona osób¹
approximately
2.3 million people¹

38,4 miliona² osób
38.4 million² people

POWIERZCHNIA
AREA

2,5 tysiąca km.kw.³
2.5 thousand sq.km.³

312,6 tysięcy km.kw.⁴
312.6 thousand sq.km.⁴

PKB PER CAPITA
GDP PER CAPITA

55 130 PLN⁵

48 356 PLN⁶

STOPA BEZROBOCIA
odsetek osób bezrobotnych
w wieku produkcyjnym

3,5%⁷

4,6%⁸

UNEMPLOYMENT RATE
percentage of unemployed
persons in the working age

¹ GUS (2018), „Statystyczny obraz Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii w 2017 r.”, str. 46.

² GUS (2018), „Ludność. Stan i struktura oraz ruch naturalny w przekroju terytorialnym w 2018 r. Stan w dniu 30 VI” str. 8.

³ GUS (2018), „Statystyczny obraz Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii w 2017 r.”, str. 46.

⁴ GUS (2015), „Mały rocznik statystyczny Polski 2015”, str. 18.

⁵ Szacunki własne PwC. PwC estimates.

⁶ Szacunki własne PwC. PwC estimates.

⁷ GUS (2018), „Statystyczny obraz Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii w 2017 r.”, str. 8.

⁸ GUS (2018), „Statystyczny obraz Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii w 2017 r.”, str. 8.

01

NOWY WYMIAR SYNERGII

A NEW DIMENSION
OF SYNERGY

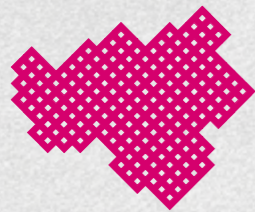
Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia to spójny terytorialnie obszar, który zamieszkuje około 2,3 mln osób. Tu przecinają się główne szlaki komunikacyjne Europy, tu bije gospodarcze serce Polski.

Metropolis GZM is an integrated area, a home to approximately 2.3 million people. It is located at an intersection of Europe's main communication routes, here beats the economic heart of Poland.

Górnśląsko-Zagłębiowska Metropolia jest pierwszym w Polsce związkiem metropolitalnym, zrzeszającym **41 gmin**, który funkcjonuje od 01.01.2018 r. na mocy Ustawy z dnia **9 marca 2017 roku** o związku metropolitalnym w województwie śląskim.

Metropolis GZM (Polish: Górnśląsko-Zagłębiowska Metropolia) is the only metropolitan association in Poland, consisting of **41 communes and municipalities**, functioning from 01.01.2018 under the Metropolitan Association in the Upper Silesian Voivodeship Act of **9 March 2017**.

GZM zajmuje powierzchnię ponad **2,5 tysiąca km.kw.**⁹

GZM has the area of over 2.5 thousand sq.km.⁹

Zamieszkuje ją około **2,3 miliona** osób¹⁰

It is inhabited by approximately 2.3 million people¹⁰

JAK POWSTAWAŁA METROPOLIA¹¹

ESTABLISHING OF METROPOLIS GZM¹¹

1991

Rozpoczęcie działalności nieformalnego konwentu prezydentów miast obszaru metropolitalnego, powołanie Komunikacyjnego Związku Komunalnego Górnśląskiego Okręgu Przemysłowego.

An informal council of city and town mayors of the metropolitan area begins to operate; the Communications Municipal Union of the Upper Silesian Industrial Region is formed.

1993

Powstanie Związku Harmonijnego Rozwoju Miast Aglomeracji Katowickiej.

Establishment of the Harmonious Urban Development Union of the Katowice Agglomeration.

⁹ GUS (2018) „Statystyczny obraz Górnśląsko-Zagłębiowskiej Metropolii w 2017 r.” str. 10.

¹⁰ GUS (2018) „Statystyczny obraz Górnśląsko-Zagłębiowskiej Metropolii w 2017 r.” str. 12.

¹¹ GUS (2018) „Statystyczny obraz Górnśląsko-Zagłębiowskiej Metropolii w 2017 r.”, str. 48.

2006

Podpisanie deklaracji prezydentów miast o utworzeniu Górnśląskiego Związku Metropolitalnego. Jego celem było stworzenie podstaw prawnych dla powstania metropolii.

A declaration of city and town mayors on the establishment of the Upper Silesian Metropolitan Union is signed. Its aim was the creation of legal basis for the creation of the metropolis.

GZM WYRÓŻNIA SIĘ SZYBKIM ROZWOJEM, DO KTÓREGO PRZYCZYNIAJĄ SIĘ M.IN.:

METROPOLIS GZM IS DISTINGUISHED BY RAPID DEVELOPMENT, WHICH IS A CONSEQUENCE OF MANY FACTORS, SUCH AS:

1

Wysoka gęstość zaludnienia (887 osób na km.kw.), znacznie powyżej średniej województwa śląskiego (369 osób na km.kw.) oraz średniej ogólnopolskiej (123 osoby na km.kw.)¹².

High population density (887 people per sq.km.), significantly higher than the average for the Silesian Voivodeship (369 people per sq.km.) and for Poland (123 people per sq.km.)¹².

2

Wysoki stopień aktywizacji zawodowej – 300 pracujących na 1000 mieszkańców GZM, podczas gdy wynik dla całego kraju to 247 osób¹³.

A high rate of employment activity – 300 working people per 1000 inhabitants of GZM, while the figure for the entire country is 247 people¹³.

3

Duży wzrost zatrudnienia w sektorze usług dla biznesu – o 30% od 2016 roku¹⁴.

A considerable growth of the employment rate in the business services sector – by 30% since 2016¹⁴.

GZM jest postrzegana jako atrakcyjne miejsce do lokowania i prowadzenia biznesu. Duża liczba osób aktywnych zawodowo, w tym wielu specjalistów, oraz doskonała infrastruktura drogowa, zapewniająca dostęp do dużego rynku zbytu odgrywają kluczową rolę w procesie wyboru Metropolii jako miejsca dla inwestycji. Sprzyjające warunki do prowadzenia działalności biznesowej skutkują niższym bezrobociem niż w pozostałej części kraju (3,5 na 100 osób w wieku produkcyjnym – w porównaniu do ogólnopolskiego poziomu 4,6 na 100 osób)¹⁵, co jest jednym z efektów szybkiego wzrostu gospodarczego.

Metropolis GZM is seen as an attractive place to commence and conduct business. A high number of people who are professionally active, including many specialists, and an excellent road infrastructure, ensuring the access to a large market, play a crucial role in the process of choosing to invest in the Metropolis. Favorable conditions for conducting business activities result in lower unemployment than in the rest of the country (3.5 people per 100 people in the working age – compared to the national level of 4.6 per 100 people)¹⁵, which is one of the consequences of fast economic growth.

¹² GUS (2018) „Statystyczny obraz Górnśląsko-Zagłębiowskiej Metropolii w 2017 r.” str. 8.

¹³ Ibid. str. 8.

¹⁴ ABSL (2018) „Business Services Sector in Poland 2018”, str. 16. Dotyczy Katowic, stolicy Metropolii.

Refers to Katowice, capital of the Metropolis.

¹⁵ GUS (2018) „Statystyczny obraz Górnśląsko-Zagłębiowskiej Metropolii w 2017 r.”, str. 8.

2007

Powstanie Górnśląskiego Związku Metropolitalnego, który funkcjonował przez 10 lat.

Establishment of the Upper Silesian Metropolitan Union, which functioned for 10 years.

2017

Uchwalenie ustawy i wydanie rozporządzenia w sprawie utworzenia w województwie śląskim związku metropolitalnego pod nazwą: Górnśląsko-Zagłębiowska Metropolia.

An ordinance on the creation of a metropolitan union under the name of Metropolis GZM in the Silesian Voivodeship is issued.

2018

Rozpoczęcie działalności przez Górnśląsko-Zagłębiowską Metropolię.

Metropolis GZM begins to carry out its tasks.

Okolo **150 tys.** dzieci i młodzieży do 16 lat po Metropolii podróżuje bezpłatnie komunikacją miejską. To jedno z rozwiązań wprowadzonych przez GZM, aby promować transport publiczny wśród najmłodszych mieszkańców Metropolii¹⁷.

About 150 thousand children and young people under 16 use public transport around the Metropolis for free. It is one of the solutions introduced by GZM to promote public transport among the youngest residents of the Metropolis¹⁷.

Miasta i gminy należące do Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii korzystają z działań opartych na efektywnym i racjonalnym planowaniu strategicznym. Inicjatywy mające na celu ujednoczenie biletów komunikacji miejskiej na terenie Metropolii (Wspólna Taryfa) czy instrument finansowy służący do wspierania projektów wyrównujących różnice pomiędzy gminami członkowskimi (Fundusz Solidarności) to przykłady wspólnych działań podjętych już przez Metropolię.

Utworzenie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii to zwieńczenie wieloletnich rozmów, planów i deklaracji, jakie podejmowali potencjalni członkowie GZM. Z tego względu poszczególne gminy miały także czas na przygotowanie odpowiednich działań, skutkujących obecnie pozytywnymi efektami synergii, m.in. poprawą jakości wewnętrznego skomunikowania. Przykładem takiej inicjatywy jest projekt **Wspólna taryfa**: po zakupieniu wybranego biletu, podróżni mogą swobodnie korzystać z komunikacji miejskiej na całym obszarze GZM. Transport publiczny został zintegrowany m.in. pod kątem taryfy cenowej, a w planach jest również stworzenie wspólnej oferty METROBILETU, obejmującej kolej oraz komunikację miejską¹⁶. Na wzmocnienie synergii w ramach komunikacji zbiorowej w latach 2018-2022 przewidziano 71 milionów zł¹⁸.

The communes and municipalities which form Metropolis GZM enjoy numerous benefits coming from initiatives based on effective and rational strategic planning. Projects which aim to harmonize public transport tickets within the area of the Metropolis (Common Fare) or a financial instrument designed to support development projects which equalize differences among member communes and municipalities (the Solidarity Fund) are examples of joint efforts already taken by the Metropolis.

The formation of Metropolis GZM is a crowning achievement of many years of discussions, plans and declarations by the potential GZM members. Therefore, each municipality and each commune has also had time to prepare appropriate measures, which now ensure the positive effects of synergy, such as the improved quality of internal transportation network. **The Common Fare Scheme** is an example of such an initiative: after purchasing a chosen ticket travellers may freely use the public means of transport within Metropolis GZM. Public transport has been integrated in terms of, among others, pricing, and it is also planned to create a common offer the METROTICKET, covering rail and public transport¹⁶. 71 million Polish zlotys¹⁸ have been budgeted to reinforce synergy within the area of public transport in 2018-2022.

GZM pracuje nad projektem **Kolei Metropolitalnej**, która w zamierzeniach ma być „kręgosłupem” metropolitalnego transportu publicznego.

*GZM is developing a plan for a **Metropolitan Rail**, which is planned to become a backbone of metropolitan public transport.*

Tego rodzaju inicjatywy cieszą się dużym zainteresowaniem mieszkańców regionu. Celem Metropolii jest to, aby sprawnie działający transport publiczny stał się realną alternatywą dla samochodów. Wszystkie te projekty są zaplanowane w taki sposób, by zagwarantować podróżnym usługi wysokiej jakości, pozwalające na płynne przemieszczanie się na obszarze GZM – bez względu na wybrany środek transportu.

Poprawa sieci i jakości komunikacji wewnętrznej przyczynia się również do zwiększenia mobilności ponad dwumilionowej populacji Metropolii. Jest to jeden z kluczowych celów władz, ponieważ większa mobilność zapewnia przedsiębiorcom m.in. lepszą dostępność wykwalifikowanych pracowników, a co za tym idzie – wpływa na rozwój biznesu.

Such initiatives are very popular among the inhabitants of the region. The goal of the Metropolis is for efficient public transport to become a viable alternative to cars. All those projects are planned in a manner ensuring that the passengers are provided with top quality services enabling them to smoothly travel within GZM – irrespective of the selected means of transport.

Improvement of the network and quality of internal transport also contributes to the growth of mobility of more than two million inhabitants of the Metropolis. It is one of the key objectives of the governing authorities as higher mobility guarantees, among others, better availability of qualified employees for entrepreneurs and, consequently, boosts business growth.

¹⁶ metropoliagzm.pl/blog/wspolny-bilet-komunikacji-miejskiej-i-kolei-slaskich-od-2019-roku/

¹⁷ Dane wewnętrzne GZM. Metropolis GZM data.

¹⁸ Zarząd GZM (2018), „Program działań strategicznych Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii do roku 2022. Nowy wymiar synergii”, str. 79-80.

Jednym z instrumentów rozwoju GZM jest utworzony tzw. **Fundusz Solidarności**, z którego finansowanych jest szereg inicjatyw lokalnych i ponadlokalnych. Dotacje udzielane są gminom członkowskim na realizację inwestycji z zakresu infrastruktury miejskiej, komunikacji i transportu lub inicjatyw związanych z rozwojem społeczno-gospodarczym, które mają na celu wyrównywanie różnic między gminami członkowskimi. Kilka najbogatszych miast w 2018 roku zrezygnowało z ubiegania się o środki z Funduszu na rzecz bardziej potrzebujących sąsiadów. Do tej pory rozdysponowano blisko 100 milionów zł – między innymi na budowę dróg i centrów przesiadkowych¹⁹.

Rozwój Metropolii jest więc efektem starannie zaplanowanego, długoterminowego procesu, który ma zapewnić finansowanie na ciągłe polepszanie warunków życia, prowadzenia biznesu oraz spędzania wolnego czasu.

Fundusz Solidarności –
100 milionów zł przekazane
w 2018 roku na rozwój gmin
Metropolii.

*The Solidarity Fund –
100 million Polish zlotys spent
in 2018 for the development
of communes of the Metropolis.*

One of the development tools in GZM is the so-called **Solidarity Fund**, which finances a number of local and supralocal initiatives. It provides one-time subsidies granted to member municipalities and communes for the implementation of investments related to urban infrastructure, communications and transport or initiatives connected with social and economic development which aim to bridge the gaps between member communes. Some of the richest cities have resigned in 2018 from applying for subsidies from the Fund for the benefit of more needy neighbours. Almost 100 million Polish zlotys have been allocated so far to such projects as, among others, the construction of roads and interchange centres¹⁹.

Therefore, the development of the Metropolis is the result of a carefully designed long-term process which has guaranteed financing for the continuous improvement of the conditions for conducting business, living and recreation.

¹⁹ fs.siteor.com/
metropoliagzm/
article_attachments/
attachments/168568/
original/Uchwala_
Zgromadzenia_nr_
VI_8_2018.pdf?1522757606
odczyt 23.11.2018.

²⁰ tomtom.com/en_gb/traffic-index/list?citySize=LARGE&-continent=ALL&country=ALL odczyt 9.10.2018.

²¹ Ranking Tom Tom Traffic Index, którego wyniki odwołują się do wydłużenia ogólnego czasu podróży ze względu na utrudnienia w ruchu/korki, w porównaniu do sytuacji bez utrudnień drogowych. TomTom to wiodący, niezależny specjalista z branży technologii lokalizacyjnych, producent precyzyjnych urządzeń nawigacyjnych, dostarczających informacji o ruchu drogowym w czasie rzeczywistym.

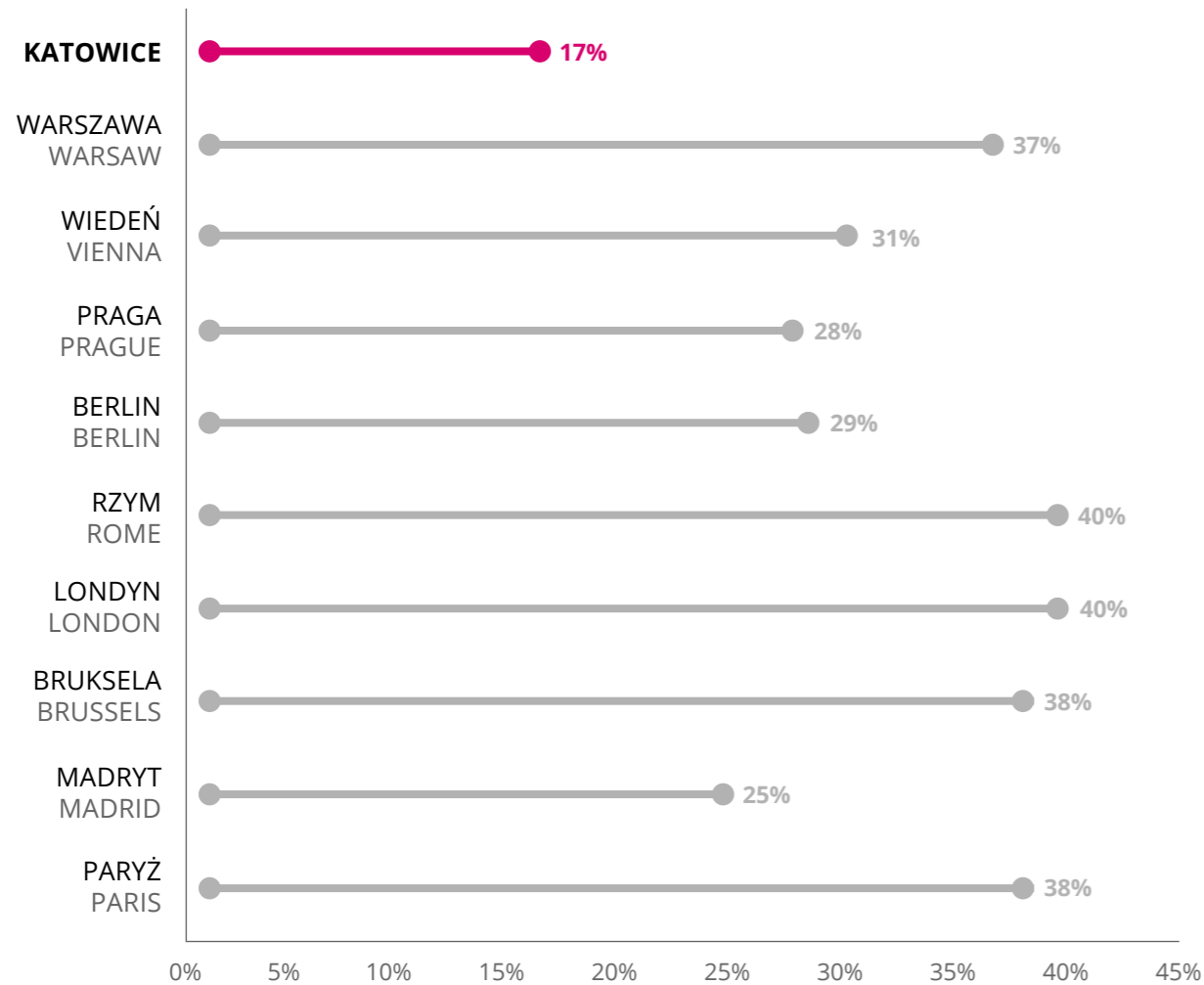
Tom Tom Ranking. Results refer to an increase in overall travel times when compared to a free flow situation. TomTom is the leading independent location technology specialist and a manufacturer of highly accurate navigation software providing real-time traffic information.

W porównaniu z innymi metropoliami GZM bardzo skutecznie radzi sobie z zapobieganiem uciążliwości ruchu drogowego. Dowodem na to są wyniki rankingu TomTom Traffic Index, w którym Katowice (czyli stolica Metropolii) zajmują najwyższą pozycję ze wszystkich miast świata spoza Stanów Zjednoczonych²⁰.

Compared to other metropolises, GZM very effectively manages to prevent road traffic nuisances. This is confirmed by the results of the TomTom Traffic Index ranking, where Katowice (i.e. the capital of Metropolis GZM) holds the top spot among all the cities in the world outside of the United States of America²⁰.

WYDŁUŻENIE CZASU PRZEJAZDU W GODZINACH SZCZYTU – na podstawie danych z 2016 roku²¹.

INCREASE IN TRAVEL TIMES DURING RUSH HOURS – based on 2016 data²¹.

WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA INTERNATIONAL COOPERATION

Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia chce czerpać z doświadczeń innych metropolii, organizacji międzynarodowych, sieci tematycznych oraz innych platform współpracy przy opracowywaniu i wdrażaniu rozwiązań m.in. w zakresie inteligentnych i zrównoważonych metropolii.

W pierwszym roku działania Metropolia podpisała List Intencyjny z Metropolią Ruhry (Niemcy). Dokument jest wstępem do planowanej umowy pomiędzy oboma związkami. Współpraca obejmuje m.in.:²²

Metropolis GZM wants to draw on the experiences of other metropolises, international organizations, thematic networks and other cooperation platforms in the development and implementation of solutions, including ones in the field of smart and sustainable metropolises.

In the first year of its operation, the Metropolis signed a Letter of Intent with the Ruhr Metropolis (Germany). The document is an introduction to the planned agreement between the two associations. The scope of cooperation includes:²²

- 1** PLANOWANIE PRZESTRZENNE I ROZWÓJ
SPATIAL PLANNING AND DEVELOPMENT
- 2** ROZWÓJ SPOŁECZNO-GOSPODARCZY
SOCIO-ECONOMIC DEVELOPMENT
- 3** TRANSFORMACJA PRZEMYSŁU CIĘŻKIEGO,
W TYM BRANŻ OPARTYCH NA WĘGLU,
DO GOSPODARKI OPARTEJ NA WIEDZY
TRANSFORMATION OF HEAVY INDUSTRY,
INCLUDING CARBON-BASED SECTORS
TO A KNOWLEDGE-BASED ECONOMY
- 4** REWOLUCJA CYFROWA I PRZEMYSŁ 4.0
DIGITAL REVOLUTION AND INDUSTRY 4.0

²² Biuletyn Informacji Publicznej Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii

Poszczególni członkowie GZM nawiązali współpracę z miastami spoza Polski w ramach umów partnerskich lub szerszych organizacji. Na przykład, od 1993 roku miasto Katowice jest członkiem stowarzyszonym w organizacji EUROCITIES, której głównym celem jest poprawa życia Europejczyków poprzez promocję zintegrowanej europejskiej polityki miejskiej i zaangażowanie miast w europejskie procesy polityczne. Organizacja propaguje oraz wspiera planowanie i wdrażanie międzynarodowych projektów realizowanych przez miasta członkowskie. Dodatkowo Katowice należą do Sieci Miast Kreatywnych UNESCO. Ponadto, Izba Rzemieśnicza oraz Małej i Średniej Przedsiębiorczości w Katowicach realizowała wspólnie z parlamentem Hanzeatyckim projekt **VESTE „Further Vocational Training for Energy Service Technicians” – Dalsze kształcenie zawodowe w sektorze energetycznym**. Głównym celem inicjatywy było podnoszenie kwalifikacji kadry kierowniczej i wykwalifikowanego personelu w MiSP w zakresie działań mających na celu **zwiększenie efektywności energetycznej i wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych**. Kolejne zadania skupiały się na przygotowaniu wysokojakościowego i zaawansowanego **programu szkoleń z elementami kształcenia zawodowego** oraz opracowanie **wzorów sprawozdań na temat efektywności energetycznej budynków** dla Polski i Estonii. Miasto Gliwice natomiast może pochwalić się umowami partnerskimi aż z siedmioma innymi miastami, w tym z państw takich jak Francja, Węgry, czy Wielka Brytania, zaś Bytom uczestniczy w europejskim projekcie „Powrót do korzeni. Co łączy Europę. Obywatele Europy dla Europy”, którego liderem jest jego miasto partnerskie – niemieckie Recklinghausen. Program Europa dla Obywateli powstał z myślą o m. in. zwiększeniu wiedzy obywateli odnośnie UE, jej różnorodności i historii.

Individual members of Metropolis GZM established cooperation with cities from outside of Poland as part of partnership agreements, or broader organizations. Since 1993, the city of Katowice is an associate member of the organization EUROCITIES, whose main objective is to improve the lives of Europeans through the promotion of integrated European urban policy and the involvement of cities in European political processes. The organization promotes and supports the planning and implementation of international projects implemented by member cities. Moreover, Katowice belongs to the UNESCO Creative cities network. Furthermore, the Chamber of Crafts and Small and Medium Entrepreneurship in Katowice carried out the **VESTE project “Further Vocational Training for Energy Service Technicians”** together with the Hanseatic Parliament. The main objective of the initiative was to raise the qualifications of managerial staff and qualified personnel in SMEs in the area of activities aimed at **increasing energy efficiency and using energy from renewable sources**. Subsequent tasks focused on the preparation of a high quality, advanced **training program with elements of vocational education** and the **development of report templates on energy efficiency of buildings** for Poland and Estonia. The city of Gliwice can boast of partnership agreements with seven other cities, from countries such as France, Hungary or United Kingdom, and Bytom participates in the European project “Return to the roots. What unites Europe? Citizens of Europe for Europe!”, which is led by its partner city – German Recklinghausen. The Europe for Citizens Programme was developed with the purpose of improving citizens’ knowledge on the EU, its diversity and history.

Jak funkcjonują metropolie na świecie: PRZYKŁAD METROPOLII RUHRY

How metropolises around the world operate: THE RUHR

Przykładem sprawnie funkcjonującego związku metropolitarne jest Zagłębie Ruhry, z którym GZM podpisała w sierpniu 2018 roku list intencyjny w sprawie współpracy. Dzięki integracji komunikacji publicznej podróżowanie pomiędzy miastami tej niemieckiej metropolii odbywa się bardzo sprawnie – wystarczy jeden bilet. Wspólne plany i działania pozwoliły na udaną transformację Zagłębia Ruhry: z zanieczyszczonego regionu o wysokim bezrobociu do gospodarki opartej na nowoczesnych usługach. Integracja sprawiła, że negatywne efekty radykalnych zmian w tradycyjnym przemyśle, który wcześniej stanowił podstawę gospodarki, zostały zminimalizowane. Dobre połączenia komunikacyjne pozwoliły pracownikom zlikwidowanych zakładów pracy na znalezienie nowego zatrudnienia poza miejscem zamieszkania. W ten sposób struktura zatrudnienia została zupełnie odmieniona²³.

One of the examples of an effectively operating metropolitan union is the Ruhr, with which **Metropolis GZM signed a letter of intent on cooperation** in August 2018. Thanks to the integration of the public transport system, travelling between the towns and cities of that German metropolis is very easy – one ticket is sufficient. Joint plans and actions enabled a successful transformation of the Ruhr: from a polluted region with a high unemployment rate to an economy based on modern services. Owing to the integration, the negative effects of radical changes in the traditional industry, which had previously served as the basis of the economy, were minimised. Good transport connections allowed the employees of closed companies to find new employment outside their places of residence. In consequence, the employment structure was completely transformed²³.

METROPOLIA RUHRY W LICZBACH THE RUHR METROPOLIS IN NUMBERS

POPULACJA
POPULATION

Ponad 5 milionów osób²⁴
Over 5 million people²⁴

POWIERZCHNIA
AREA

Ponad 4 tysiące km²
Over 4 thousand km²

TRANSPORT PUBLICZNY
PUBLIC TRANSPORT

Ponad 750 milionów podróży transportem miejskim rocznie²⁵
Over 750 million journeys by public transport annually²⁵

²³ vrr.de/en/index.html, odczyt 8.10.2018; Imię Taylor (2015), „A review of industrial restructuring in the Ruhr valley and relevant points for China”, str. 5-7.

²⁴ metropoleruhr.de/en/home/ruhr-metropolis/data-facts.html odczyt 8.10.2018.

²⁵ metropoleruhr.de/en/home/ruhr-metropolis/transport-networks.html odczyt 8.10.2018.

„Metropolia to szansa dla Śląska, bo powala liczbą mieszkańców i ich potencjałem zakupowym. Widzimy to po przykładzie KTW Fashion Week, który organizujemy w Fabryce Porcelany. Naszych partnerów zaskakuje liczba gości na oficjalnym polskim Fashion Weeku. Dla organizacji takiej jak Fundacja Giesche, która rewitalizuje nieruchomości przemysłowe na terenie Górnego Śląska, metropolia to również szansa na rozmowę o komunikacji miejskiej, która do tej pory nie była naszą mocną stroną. Jako jedno z głównych zadań GZM ma teraz szansę, by odpowiedzieć w końcu na realne potrzeby mieszkańców i przedsiębiorców, ponad partykularnymi interesami gmin.”

“Metropolis GZM is an opportunity for Silesia, because its number of inhabitants and their purchasing potential is astonishing. We see this for example during the KTW Fashion Week, which we organize in the Porcelain Factory. Our partners are surprised by the number of guests at the official Polish Fashion Week. For an organization such as the Giesche Foundation, which revitalizes post-industrial properties in Upper Silesia, the metropolis is also a chance to talk about public transport, which has not been our strong point so far. As one of its main tasks, Metropolis GZM now has a chance to finally respond to the real needs of inhabitants and entrepreneurs, over the particular interests of municipalities.”

Rafał Wyszyński
prezes zarządu Fundacja Giesche
president of the board, Giesche Foundation

GLÓWNE ZALETY METROPOLII

THE MAIN ADVANTAGES OF THE METROPOLIS

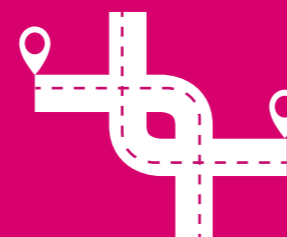
LOKALIZACJA / LOCATION

Bliskość głównych ośrodków miejskich w tej części Europy takich jak Praga, Wiedeń, Budapeszt czy Bratysława oraz walory przyrodnicze sprawiają, że GZM jest atrakcyjnym miejscem do życia i realizowania inwestycji.

Obszar w promieniu 200 kilometrów od GZM jest zamieszkiwany przez prawie 21 milionów osób²⁶. Główne ośrodki miejskie w tej odległości to: Kraków, Łódź, Wrocław, Częstochowa oraz czeska Ostrawa.

Short distance from the main urban centres in this part of Europe, such as Prague, Vienna, Budapest or Bratislava, as well as its natural assets make GZM an attractive place to live and carry out business projects.

The area within 200 kilometres of GZM is inhabited by almost 21 million people²⁶. The main urban centres within that range include Kraków, Łódź, Wrocław, Częstochowa and Ostrava in the Czech Republic.

TRANSPORT I INFRASTRUKTURA DROGOWA / TRANSPORT SYSTEM AND ROAD INFRASTRUCTURE

Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia leży na przecięciu dwóch transeuropejskich korytarzy transportowych. Bardzo dobrze rozbudowana infrastruktura drogowa oraz obecność ważnych węzłów przeładunkowych cargo, na czele z Międzynarodowym Portem Lotniczym „Katowice” w Pyrzowicach, daje dostęp do wielu rynków oraz zwiększa mobilność mieszkańców.

Dodatkowym atutem jest terminal przeładunkowy w Sławkowie, który znajduje się na styku najdalej na zachód wysuniętego odcinka linii kolejowych o szerokim rozstawie toru (1520 mm) i linii normalnotorowej (1435 mm).

Metropolis GZM is situated at the intersection of two Pan-European transport corridors. A very well developed road infrastructure and the presence of important cargo reloading hubs, mainly the Katowice International Airport in Pyrzowice, provide access to a number of markets and increases the mobility of people.

An additional advantage is the transshipment terminal in Sławków, located at the junction of westernmost railway lines with a wide track gauge (1520 mm) and a standard gauge line (1435 mm).

KAPITAŁ LUDZKI / HUMAN CAPITAL

Duża liczba dobrze wykształconych osób, 28 szkół wyższych oraz blisko 111 tysięcy studentów.

A high number of well educated people, 28 higher education establishments and about 111 thousand university students.

METROPOLIA TĘTNIĄCA ŻYCIEM / A METROPOLIS FULL OF LIFE

Szeroka i różnorodna oferta kulturalna oraz rozwijający się przemysł czasu wolnego sprawiają, że Metropolia jest również dobrym miejscem do życia.

A wide and diverse cultural offer, along with the growing leisure industry make the Metropolis a good place to live.

²⁶ freemaptools.com/
find-population.htm odczyt
23.10.2018

02

ŚWIAT NA WYCIĄGNIĘCIE RĘKI

THE WORLD AT
YOUR FINGERTIPS

Dzięki dogodnemu położeniu i dobrze rozwiniętemu układowi komunikacyjnemu, GZM jest jednym z najważniejszych centrów logistycznych w Europie.

Owing to its attractive location and well-developed transport links, GZM is one of the most important logistics centers in Europe.

Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia jest obszarem atrakcyjnym gospodarczo. Decydują o tym m.in. położenie geograficzne w południowej części Polski, na jednym z najważniejszych szlaków komunikacyjnych Europy. Doskonała lokalizacja, w połączeniu z wysokiej jakości infrastrukturą transportową, umożliwia dostęp do Metropolii tym, którzy podróżują zarówno samochodem, pociągiem czy samolotem.

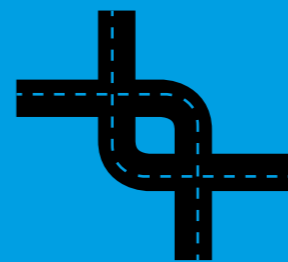
Na terenie GZM przecinają się dwie główne polskie autostrady (A4 i A1), będące jednocześnie kluczowymi korytarzami łączącymi Europę Zachodnią ze Wschodnią oraz Północną z Południową. Pozwala to zarówno na szybkie przemieszczanie się osób, jak i na efektywny transport towarów z i do Metropolii. Takie skomunikowanie obszaru sprawia, że województwo śląskie jest bezkonkurencyjne w Polsce pod względem przewozu ładunków transportem drogowym – to tutaj nadaje się 13,1% całego towaru ekspediowanego z kraju²⁷.

Równie skutecznym środkiem transportu są koleje oferujące szybkie połączenia z najważniejszymi polskimi miastami, a także obsługujące trasy poza granicami kraju. Wysokiej jakości transport szynowy to zasługa m.in. **węzła kolejowego w Tarnowskich Górach**, który jest **jednym z największych układów komunikacyjnych tego typu w Europie.**

Metropolis GZM is an economically attractive area. One of the reasons for that is its geographical location in the southern part of Poland, on one of the most important communication routes in Europe. This excellent location combined with a high-quality transport infrastructure enables an easy and convenient access to the Metropolis – for those who travel by car, train or by plane.

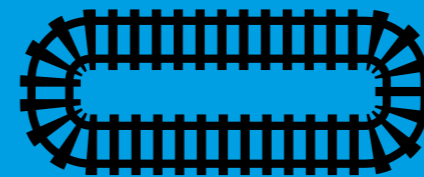
GZM is located at the intersection of two main Polish motorways (A4 and A1), which are at the same time the key corridors connecting Western and Eastern Europe as well as Northern and Southern Europe. This facilitates a fast movement of people and effective transport of goods to and from the Metropolis. The existence of such a communication network in this area makes **Silesian Voivodeship the unrivalled region in Poland in terms of carriage of goods by means of road transport** – 13.1% of all goods shipped in the whole country are dispatched here²⁷.

Another effective means of transport is railway, offering quick connections to key Polish cities and servicing routes outside of Poland. High-quality rail transport services can be provided thanks to, for example, **the rail hub in Tarnowskie Góry**, which is **one of the largest facilities of that type in Europe.**

Największa gęstość dróg ekspresowych i autostrad w Polsce w 2016 roku – 24,8 km na każdy 1 tys. km² powierzchni województwa śląskiego²⁸.

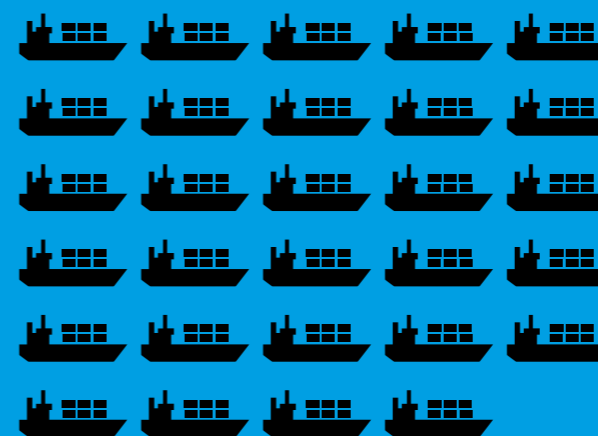
The highest density of express roads and motorways in Poland in 2016 – 24.8 km of such roads per 1,000 km² of the area of the Silesian Voivodeship²⁸.

1 966 km

długość eksploatowanych linii kolejowych w Śląskiem w 2016 roku²⁹ – najwięcej w Polsce, ponad 10% długości krajowej sieci kolejowej³⁰.

the length of operated railway lines in Silesia in 2016²⁹ – the highest number in Poland, over 10% of the total length of the national railway network³⁰.

293

liczba barek, które wypłynęły z gliwickiego portu w okresie lipiec-grudzień 2017³¹.

the number of barges which left the port in Gliwice in July-December 2017³¹.

²⁷ Liczonego w tonach, dane za rok 2017. W drugiej w rankingu Warszawie wskaźnik wynosi 11,9%, a w sąsiadującym Krakowie – 6,2%. Tutaj również przyjmuje się najwięcej towaru z importu – 15,3%. Wysoką jakość infrastruktury transportowej sprawia, że w samych Katowicach operuje 75 firm z tego sektora. blendberg.com/pl/blog/ranking-najwieksze-firmy-transportowe-w-polsce/, odczyt 10.10.2018.

Counted in tonnes, data for 2017. In Warsaw, which holds the second place, the rate is 11.9%, and in the neighbouring Krakow – 6.2%. Upper Silesia also receives the largest quantity of imported goods – 15.3%. Owing to the high quality of transport infrastructure, in Katowice alone there are 75 operating companies from that sector. blendberg.com/pl/blog/ranking-najwieksze-firmy-transportowe-w-polsce/, accessed 10.10.2018.

²⁸ Dane Głównego Urzędu Statystycznego za 2016 rok. *Data of the Main Statistical office for 2016.*

²⁹ Urząd Transportu Kolejowego (2017), „Koleje pasażerskie w województwach – dynamika zmian” str. 29. *Office for Railway Transport (2017), „Passenger railways in Voivodeships - change dynamics” p. 29.*

³⁰ Analiza własna na podstawie – Urząd Transportu Kolejowego (2017), „Koleje pasażerskie w województwach – dynamika zmian” str. 3. *PwC analysis based on Office for Rail Transport (2017), „Passenger railways in Voivodeships - change dynamics” p. 3.*

³¹ portalmorski.pl/zegluga/38045-port-gliwice-chce-w-2018-r-podwoic-ilosc-wegla-wysylanego-droga-wodna, odczyt 10.10.2018.

Bezpośrednie połączenia lotnicze z 4 kontynentami – Europą, Afryką, Ameryką Północną i Azją³².

Direct flight connections with 4 continents – Europe, Africa, North America and Asia³².

³² katowice-airport.com/pl/pasazer/mapa-polaczen, odczyt 10.10.2018.

Kolejnym elementem zwiększającym atrakcyjność gospodarczą Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii jest Międzynarodowy Port Lotniczy „Katowice” w Pyrzowicach, czwarty w Polsce pod względem liczby obsługiwanych pasażerów, umożliwiający podróżowanie do najważniejszych miast w Europie i na świecie. W 2018 roku katowickie lotnisko obsłużyło **4,8 miliona pasażerów**, co zapewnia mu **4. miejsce** w Polsce oraz pozycję krajowego lidera wśród portów regionalnych w segmencie przewozów czarterowych. Ponadto, w tym samym roku dokonano przeładunku **18 tysięcy ton cargo** - był to najwyższy wynik wśród polskich portów regionalnych. Działa tu **130 regularnych oraz czarterowych połączeń pasażerskich do krajów Europy, Afryki, Ameryki Północnej oraz Azji**. Natomiast towary transportowane są drogą lotniczą m.in. do Warszawy, Kijowa, Lipska, Stuttgartu, Kolonii, Liège i Paryża. Wiele analiz ekonomicznych potwierdza korzystne oddziaływanie lotniska na rozwój ekonomiczny regionu. Według badań większa liczba pasażerów czy lotów wpływa korzystnie na zarobki, odsetek osób zatrudnionych w zawodach kreatywnych bądź opartych na wiedzy, a także zmniejsza poziom bezrobocia³³. **W promieniu 100 km znajdują się jeszcze dwa inne lotniska międzynarodowe:** Międzynarodowy Port Lotniczy im. Jana Pawła II Kraków-Balice oraz Port Lotniczy im. Leoša Janáčka w czeskiej Ostrawie. Zwiększają one jeszcze bardziej dostępność komunikacyjną Metropolii.

Another element increasing the economic attractiveness of the Metropolis GZM is the Katowice International Airport in Pyrzowice – the fourth one in Poland in terms of number of serviced passengers – which enables traveling to the main cities in Europe and all over the world. In 2018, the Katowice airport serviced **4.8 million passengers**, which gives it the **4th place** in Poland and the position of the national leader among regional airports in the charter segment. Furthermore, in the same year, **18 thousand tons of cargo** were transshipped - it was the highest result among Polish regional ports. It provides **130 regular and charter passenger flight connections to countries in Europe, Africa, North America and Asia**. Goods are transported by air to such destinations as Warsaw, Kiev, Leipzig, Stuttgart, Cologne, Liège and Paris. Numerous business analyses confirm the positive effect of the airport on the region's economic development. According to research, a larger number of passengers or flights has a positive impact on salaries and the share of people employed in creative or knowledge-based industries, it also reduces the unemployment rate³³. **There are two other international airports within 100 km of the Metropolis:** John Paul II Krakow-Balice International Airport and Leoš Janáček Airport in Ostrava, the Czech Republic. These two airports further increase the communication accessibility of the Metropolis.

³³ Richard Florida (2012), „Airports and the Wealth of Cities.”

³⁴ Opracowano na podstawie danych Katowice airport. Analysis based on data obtained from Katowice airport.

³⁵ Opracowano na podstawie danych Katowice airport. Analysis based on data obtained from Katowice airport.

³⁶ Opracowano na podstawie danych Katowice airport. Analysis based on data obtained from Katowice airport.

130

regularnych oraz czarterowych połączeń z lotniska Katowice-Pyrzowice³⁴.

regular and charter flight connections from the Katowice-Pyrzowice airport³⁴.

4,8

miliona pasażerów obsługiwanych przez lotnisko w 2018 roku – 4. miejsce w Polsce³⁵.

million passengers serviced by the airport in 2018 – 4th place in Poland³⁵.

18 000

ton ładunku cargo przetransportowanego za pośrednictwem lotniska w 2018 roku³⁶.

tonnes of cargo transported via this airport in 2018³⁶.

Transport rzeczny na terenie Metropolii jest również dobrze rozwinięty, co wpisuje się w priorytety UE w obszarze transportu intermodalnego (przedstawione na przykład w dyrektywie Komisji Europejskiej 92/106/EEC). Najlepszym przykładem jest **port rzeczny w Gliwicach**, od którego rozpoczyna się Odrzańska Droga Wodna. Przeszedł on w 2017 roku modernizację (inwestycja o wielomilionowych nakładach) i obecnie może przeładowywać **1,6 miliona ton towarów rocznie**³⁷. Docelowo ma być tam przeładowywane 3 miliony ton towarów rocznie³⁸. Port ten umożliwia transport towarów drogą rzeczna do portów w Szczecinie oraz Świnoujściu, a także łączy GZM z siecią kanałów w Europie Zachodniej. Żegluga śródlądowa, a szczególnie Odrzańska Droga Wodna, jest ważnym punktem rozwoju krajowej logistyki, dlatego w 2016 roku rząd przyjął „Założenia do planów rozwoju śródlądowych dróg wodnych w Polsce na lata 2016-2020 z perspektywą do roku 2030”. W najbliższym dziesięcioleciu planowana jest również budowa polskiej części kanału łączącego Odrę z Dunajem, który będzie umożliwiać transport drogą rzeczna również w kierunku południowym.

River transport within the Metropolis is also well-developed, which is in line with EU priorities regarding intermodal transport (laid out in, for example, Council Directive 92/106/EEC). **The river port in Gliwice**, which is the starting point of the Oder Waterway, may serve as the best example here. It was modernised in 2017 (which was a multi-million dollar project) and currently has the capacity to reload **1.6 million tonnes of goods per year**³⁷. The target plan is to reload 3 million tonnes of goods per year there³⁸. This port enables the transport of goods by river to ports in Szczecin and Świnoujście, and connects GZM with a network of canals in Western Europe. The inland waterway transport system, and especially the Oder Waterway, is an important element of the development of domestic logistics, which is why in 2016 the government adopted the “Guiding Principles for plans for the development of inland waterways in Poland for 2016-2020 with a perspective until 2030”. There are also plans to build, in the coming decade, the Polish part of the canal connecting the Oder River to the Danube and enabling waterway transport in the southern direction.

³⁷ scl.com.pl/oferta/port-gliwice/, odczyt 10.10.2018.

³⁸ inzynieria.com/wpis-branzy/wiadomosci/5/51961,port-gliwice-ma-przeladowywac-3-mln-ton-rocznie, odczyt 10.10.2018.

03

CEL: GLOBALNA METROPOLIA OPARTA NA WIEDZY

GOAL:
A GLOBAL METROPOLIS
BASED ON KNOWLEDGE

W poszanowaniu wieloletnich tradycji przemysłowych i w oparciu o nie, Metropolia rozwija nowe obszary gospodarki opartej na wiedzy i talentach swoich mieszkańców.

Respecting and drawing upon its long industrial traditions, the Metropolis is developing new areas of a knowledge-based economy.

PKB PER CAPITA³⁹
GDP PER CAPITA³⁹

55 130 PLN

48 356 PLN

³⁹ Szacunki własne PwC.
PwC own estimates.

STOPA BEZROBOCIA⁴⁰
odsetek osób bezrobotnych
w wieku produkcyjnym

UNEMPLOYMENT RATE⁴⁰
percentage of unemployed
persons in the working age

3,5%

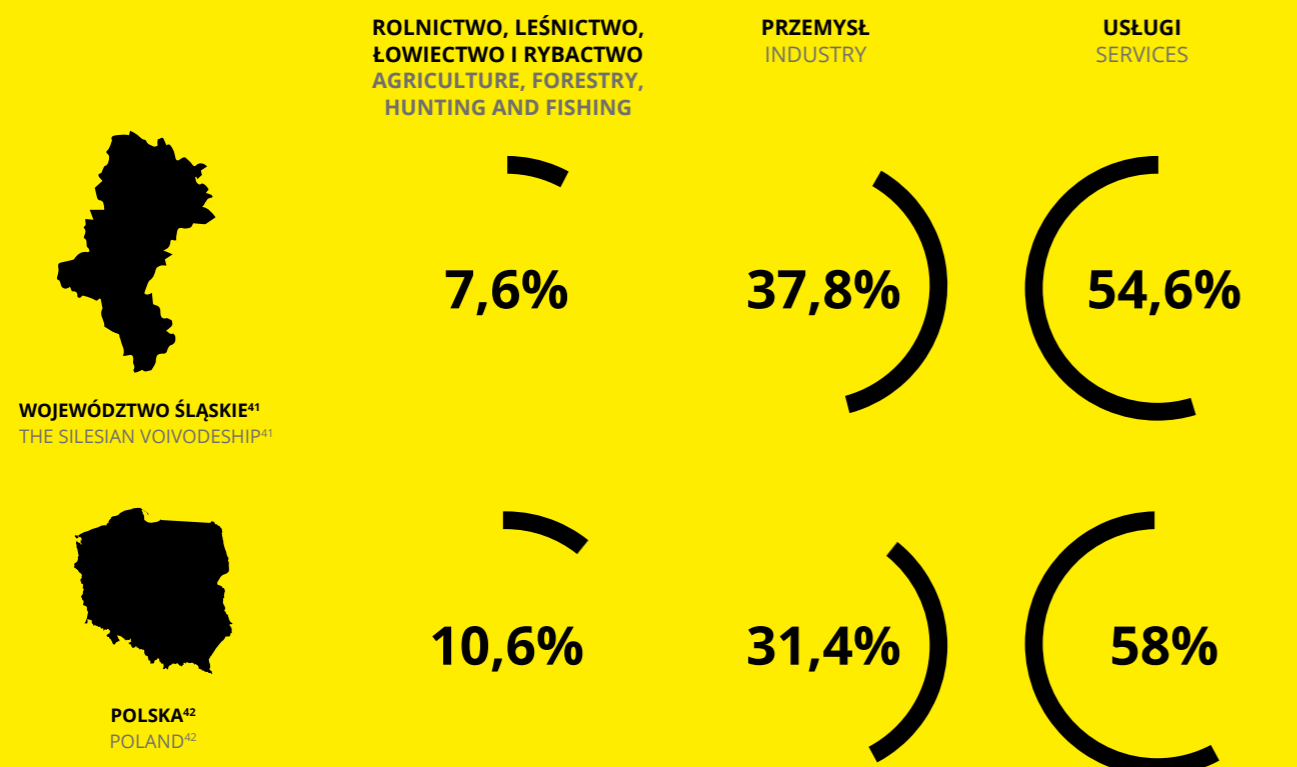
4,6%

⁴⁰ GUS (2018), „Statystyczny obraz Górnos Śląsko-Zagłębiowskiej Metropolii w 2017 r.”, str. 8.

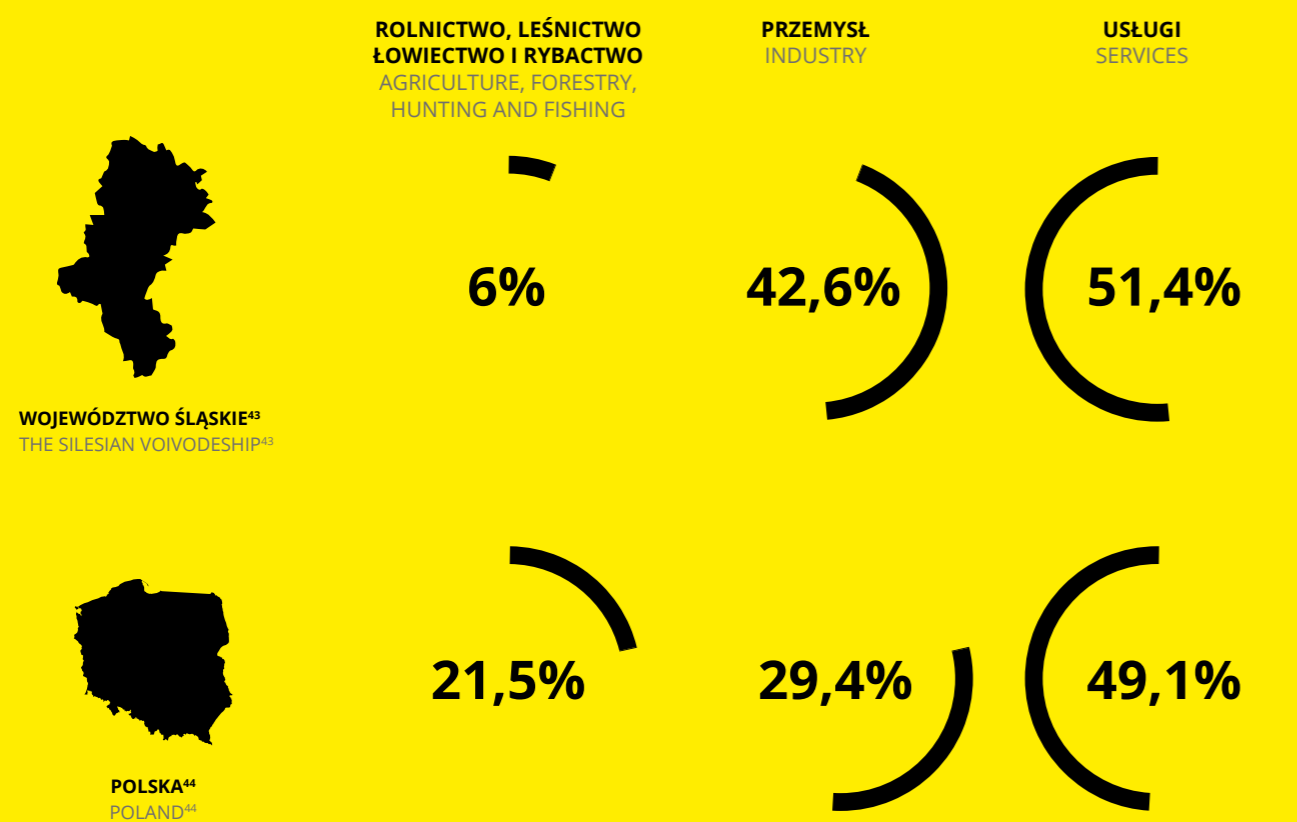

STRUKTURA ZATRUDNIENIA / EMPLOYMENT STRUCTURE

2016

2005

Silne tradycje przemysłowe regionu, związane z wydobyciem węgla kamiennego, przemysłem hutniczym oraz wykorzystaniem zasobów naturalnych, kształtują gospodarkę GZM. **Ostatnie dziesięciolecia przyniosły jednak znaczącą transformację gospodarczą na terenie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii oraz całego województwa śląskiego.** Odnotowano wzrost atrakcyjności regionu – zarówno z perspektywy przedsiębiorstw przemysłowych, jak też usługowych i badawczych, które korzystają z najnowszych technologii i zatrudniają wysoko wykwalifikowanych pracowników. Należy podkreślić, że GZM stanowi 20% powierzchni województwa oraz funkcjonuje tu ponad 60% spółek handlowych zarejestrowanych w województwie śląskim.

Bardzo wysoką pozycję gospodarczą regionu potwierdzają badania, według których województwo śląskie jest zaliczane do najatrakcyjniejszych inwestycyjnie obszarów w Polsce. Taki wynik zawdzięcza przede wszystkim znakomitym rezultatom w kategorii **zasobów i kosztów pracy**. Jeden z podregionów Metropolii został uznany za najatrakcyjniejszy dla przemysłu, a wszystkie pozostałe podregiony województwa śląskiego znajdują się w pierwszej dziesiątce tego rankingu. Podregion katowicki jest również na 4. miejscu pod względem atrakcyjności inwestycyjnej dla usług.⁴⁵

DLACZEGO CENTRUM METROPOLII JEST ATRAKCYJNE DLA INWESTYCJI W NOWE TECHNOLOGIE?⁴⁶

WHY IS THE CENTRE OF THE METROPOLIS ATTRACTIVE FOR INVESTMENTS IN NEW TECHNOLOGIES?⁴⁶

- 1 WYSOKIE KWALIFIKACJE PRACOWNIKÓW**
HIGH QUALIFICATIONS OF EMPLOYEES
- 2 OBECNOŚĆ RENOMOWANYCH UCZELNI I OŚRODKÓW NAUKOWO-BADAWCZYCH**
PRESENCE OF RENOWNED UNIVERSITIES AND SCIENCE AND RESEARCH CENTRES
- 3 AKTYWNOŚĆ INSTYTUCJI Z OTOCZENIA BIZNESU**
ACTIVITY OF BUSINESS ENVIRONMENT INSTITUTIONS

Strong traditions of the region related with mining and the use of natural resources shape GZM's economy. **However, the past decades have brought a major economic transformation in the area of Metropolis GZM and the whole Silesian Voivodeship.** A rise of attractiveness of the region has been noted- from the perspective of industrial, as well as service and research companies, which use the latest technologies and employ highly qualified employees. It should be emphasized that GZM accounts for 20% of the voivodeship's area and houses over 60% of commercial companies registered in the Silesian Voivodeship.

The very strong economic position of the region is confirmed by research, which shows that the Silesian Voivodeship is recognised as one of the most attractive areas in Poland in terms of investments. It owes that achievement mainly to excellent results in the **resources and costs of labour** category. One of the subregions of the Metropolis has been deemed to be the most attractive for industry, and all the remaining subregions of the Silesian Voivodeship are in the top ten of that ranking. The Katowice subregion holds the 4th place in investment attractiveness for services⁴⁵.

⁴¹ Analiza PwC na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego za 2016 rok.

PwC analysis based on data from the Main Statistical Office for 2016.

⁴² Ibid.

⁴³ Ibid.

⁴⁴ Ibid.

⁴⁵ Raport Fundacji Konrada Adenauera oraz Instytutu Badań nad Gospodarką Rynkową (2016), „Atrakcyjność inwestycyjna województw i podregionów polski”, str. 62-65. Podregion jest nazwą używaną w cytowanym raporcie.

A Report by Konrad Adenauer Foundation and the Market Economy Research Institute (2016), "The Investment Attractiveness of Voivodeships and Regions of Poland", pp. 62-65. Subregion is a term used in the cited report.

⁴⁶ Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową (2016), „Atrakcyjność Inwestycyjna Województw i Podregionów Polski 2016.”

W KIERUNKU PRZEMYSŁU 4.0

TOWARDS INDUSTRY 4.0

Od dziesięcioleci sektor wydobywczy stanowił trzon przemysłu Górnego Śląska. Górnictwo kształtowało unikalną tożsamość mieszkańców i nadal stanowi ważny punkt odniesienia dla lokalnej społeczności. Dynamiczny rozwój gospodarki w ostatnich latach sprawił jednak, że branża ta ma coraz mniejsze znaczenie. Jednak, mimo tych procesów, górnictwo wciąż pozostaje istotne zarówno dla Metropolii, jak i dla całego regionu.

Po przemianach gospodarczych nastąpiła tzw. epoka Przemysłu 4.0, który opiera się nie tylko na wykwalifikowanych pracownikach, ale również na automatyzacji, cyfryzacji i najnowszych technologiach. Przemysł regionu śląsko-dąbrowskiego ma kluczowe znaczenie gospodarcze w skali całego kraju, czego potwierdzeniem są dane statystyczne. To właśnie z tego obszaru w 2016 roku wyeksportowano najwięcej towarów ze wszystkich 16 województw Polski⁴⁷. Sercem województwa śląskiego i najważniejszym jego centrum gospodarczym jest właśnie Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia.

Aby usprawnić wdrażanie idei Przemysłu 4.0, z inicjatywy Politechniki Śląskiej oraz Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej powstało **Śląskie Centrum Kompetencji Przemysłu 4.0 (ŚCKP 4.0)**. To instytucja mająca na celu wspieranie przedsiębiorstw we wdrażaniu i stosowaniu nowoczesnych technologii, jak również promocję i edukację w zakresie wykorzystania nowych technologii. Inicjatywa skierowana jest głównie do małych i średnich przedsiębiorstw. ŚCKP 4.0 wraz ze swoimi partnerami identyfikuje wyzwania i analizuje możliwości, jakie stoją przed firmami, a następnie przeprowadza przedsiębiorstwa przez cały proces transformacji cyfrowej.

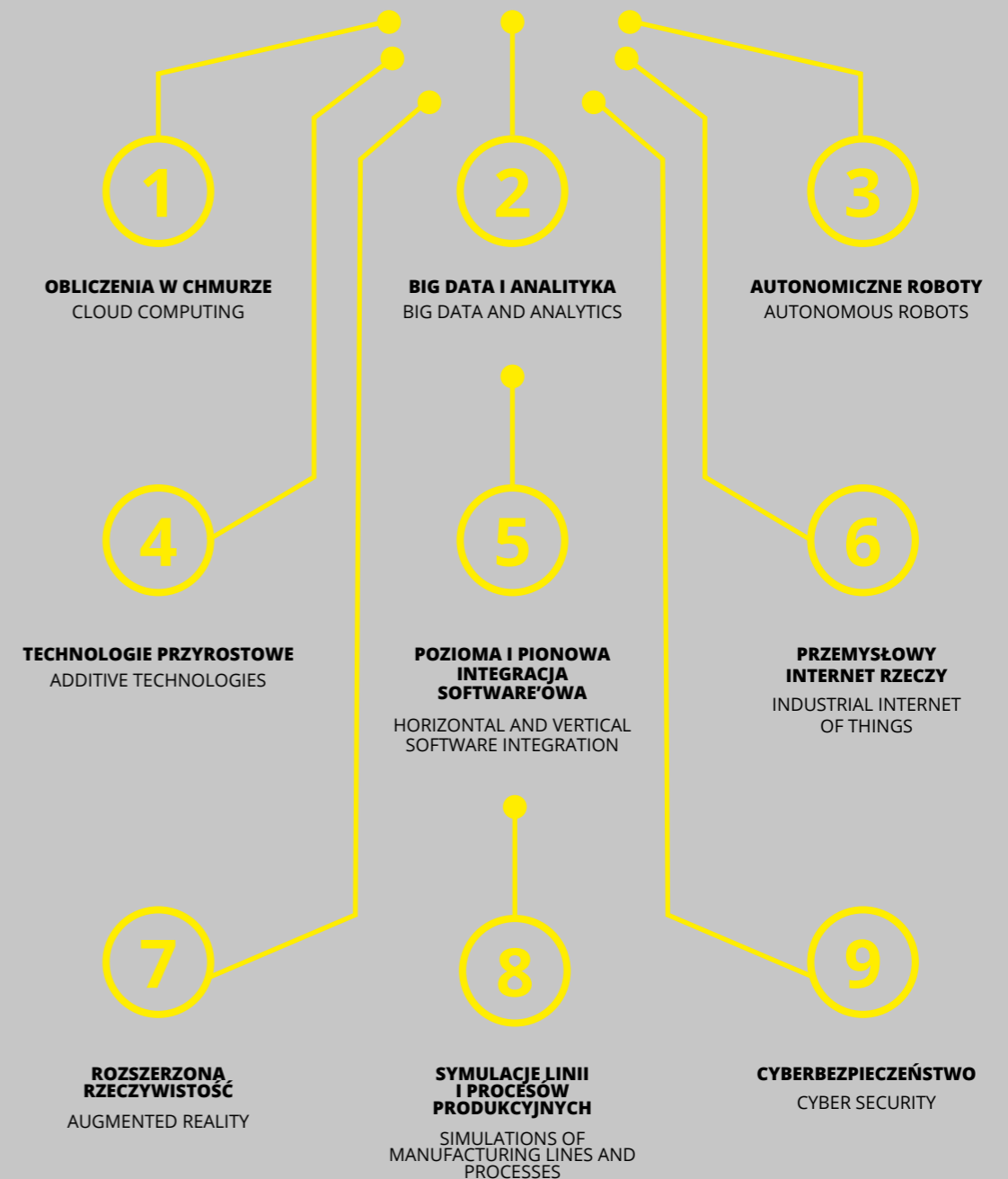
For decades the mining sector has been the core of Upper Silesian industry. Mining shaped the unique identity of inhabitants and still is an important reference point for the local community. However, due to the dynamic development of the economy in recent years, the significance of that sector has been gradually decreasing. Yet, despite those processes, the mining sector remains important both for the Metropolis and for the entire region.

The economic transformation has been followed by the so-called era of Industry 4.0, which is based not only on qualified employees but also on automatization, digitalisation and cutting-edge technologies. The industry of the Silesian region has a key economic importance on a national scale, which is confirmed by statistical data. Out of all 16 Polish voivodeships this was the area which exported the largest quantity of goods in 2016⁴⁷. Metropolis GZM is the heart of the Silesian Voivodeship and its most important economic centre.

In order to facilitate the implementation of the concept of Industry 4.0, the **Silesian Industry 4.0 Competence Centre (Polish abbreviation: ŚCKP 4.0)** was established at the initiative of the Silesian University of Technology and the Katowice Special Economic Zone. It is an institution whose goal is to assist enterprises in the implementation and use of cutting-edge technologies as well as to promote and educate on the use of new technologies. The initiative is intended mainly for small and medium enterprises. ŚCKP 4.0 and its partners identify the challenges and analyse the opportunities which lie ahead for companies, and subsequently guide them through the entire process of digital transformation.

ŚLĄSKIE CENTRUM KOMPETENCJI PRZEMYSŁU 4.0 OFERUJE WSPARCIE W NASTĘPUJĄCYCH OBSZARACH⁴⁸:

THE SILESIA INDUSTRY 4.0 COMPETENCE CENTRE OFFERS SUPPORT IN THE FOLLOWING FIELDS⁴⁸:

Kolejną inicjatywą realizowaną przez Katowicką Specjalną Strefę Ekonomiczną jest **Klaster Silesia Automotive & Advanced Manufacturing (SA&AM)**, który wspiera przedsiębiorców z branż motoryzacyjnej i zaawansowanych technologii. Jego celem jest wykreowanie obszaru, który zostałby uznany za środkowoeuropejski region kompetencji w branży motoryzacyjnej oraz zbudowanie platformy współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami a instytucjami naukowymi i edukacyjnymi.

The **Silesia Automotive & Advanced Manufacturing Cluster (SA&AM)**, which supports entrepreneurs from the automotive and advanced technologies sectors, is another initiative carried out by the Katowice Special Economic Zone. It aims to transform the area in which the Zone functions into a Central European region of competences in the automotive sector and build a platform of cooperation between entrepreneurs and science and education institutions.

ROSNAJĄCY RYNEK BUSINESS SERVICES W METROPOLII

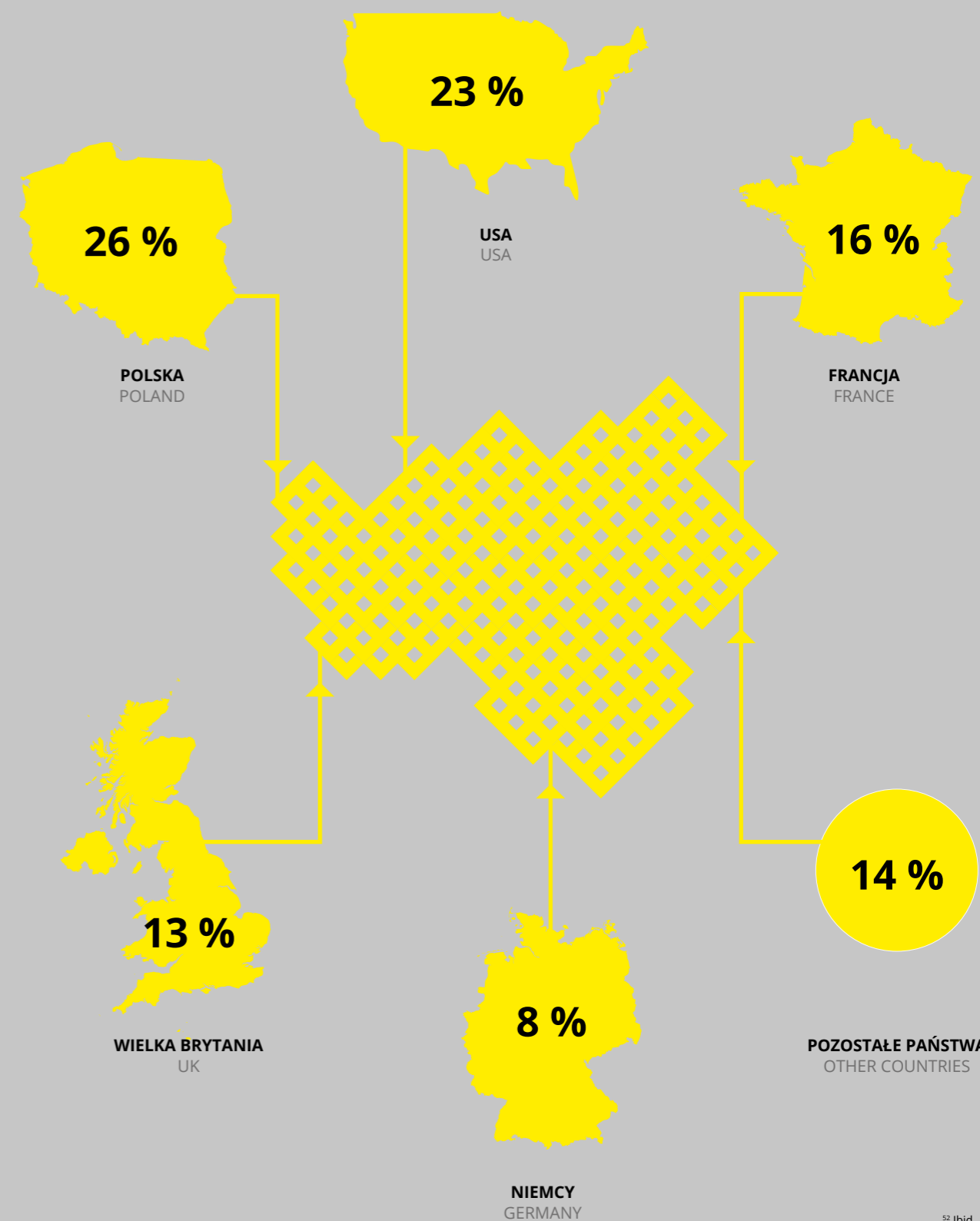
THE GROWING BUSINESS SERVICES MARKET IN THE METROPOLIS

Innym niezwykle ważnym elementem gospodarki Metropolii jest sektor usług dla biznesu, który szczególnie w ostatnich latach bardzo zyskuje na znaczeniu. Na terenie GZM znajduje się wiele siedzib i oddziałów firm, świadczących usługi tego typu. Z ich perspektywy kluczowe są: **wysokie kwalifikacje pracowników, znaczna podaż nowoczesnej powierzchni biurowej** (w I kwartale 2018 roku w samych Katowicach było 460,6 tysięcy m² powierzchni biurowej)⁴⁹ oraz **bardzo dobrej jakości infrastruktura transportowa**. Liderem regionu, jeśli chodzi o usługi dla biznesu, są Katowice, gdzie oddziały mają m.in. Capgemini, IBM, ING Services Polska, PwC czy Unilever. Z punktu widzenia inwestorów bardzo atrakcyjnym miastem są również Gliwice – mieszczą się tam m.in. biura SAP, Comarch czy Euvic. W firmach z tego sektora na terenie Katowic, stolicy Metropolii w I kwartale 2018 roku zatrudnionych było ok. 21 tysięcy osób⁵⁰. Wskaźnik rośnie w bardzo szybkim tempie – przez ostatnie dwa lata odnotowano zwiększenie liczby osób zatrudnionych w tej branży o ponad 30%⁵¹.

The business services sector, which has been gaining importance, particularly in recent years, is also a vital element of the Metropolis' economy. A lot of companies providing such services have located their registered offices or branches in GZM. Factors which are crucial from their perspective include: **high qualifications of employees, substantial supply of modern office space** (in the 1st quarter of 2018, Katowice alone offered 460.6 thousand m² of office space)⁴⁹ and a **very good quality of the transport infrastructure**. Katowice is the leader in the region in regards to business services, with branches of, among others, Capgemini, IBM, ING Services Poland, PwC and Unilever. Gliwice is also a very attractive city from the investors' perspective – it has welcomed the offices of many companies, including: SAP, Comarch and Euvic. In the 1st quarter of 2018, companies from that sector employed circa 21 thousand people in the Metropolis⁵⁰. The indicator is increasing very fast – in the past two years the number of people employed in that sector has grown by over 30%⁵¹.

POCHODZENIE SPÓŁEK Z SEKTORA BUSINESS SERVICES, DZIAŁAJĄCYCH NA TERENIE KATOWIC, STOLICY GZM⁵²:

COUNTRY OF ORIGIN OF BUSINESS SERVICES COMPANIES OPERATING IN KATOWICE, THE CAPITAL OF GZM⁵²:

⁴⁹ Colliers International (2018), „Największe rynki biurowe w Polsce. Market Insights”, str. 8.

⁵⁰ ABSL (2018), „Business Services Sector in Poland 2018”, str. 14.

⁵¹ Ibid., str. 16.

⁵² Ibid., str. 34.

30%

Wzrost o 30%

liczby zatrudnionych w sektorze usług dla biznesu od 2016 roku w Katowicach, stolicy Metropolii⁵³.

30% increase in the number of people employed in the business services sector since 2016 in Katowice, the capital of the Metropolis⁵³.

Liczba podmiotów działających na terenie GZM w sektorze informacji i komunikacji w latach 2011-2016 wzrosła o **ponad 30%** – z 6416 do 8421⁵⁴.

*The number of entities operating in GZM in the information and communications sector rose by over **30% between 2011 and 2016** – from 6416 to 8421⁵⁴.*

⁵³ ABSL (2018), „Business Services Sector in Poland 2018”, str. 16.

⁵⁴ Dane Głównego Urzędu Statystycznego za 2016 rok.

Jak działają usługi dla biznesu:

PWC SERVICE DELIVERY CENTRE W KATOWICACH

How business services work: PWC SERVICE DELIVERY CENTRE IN KATOWICE

PwC Service Delivery Centre (SDC) powstało w Katowicach w 2009 roku. Zajmuje się świadczeniem usług wsparcia dla działów audytu, doradztwa podatkowego oraz usług wewnętrznych (tzw. *back office*) dla spółek z sieci PwC, mieszczących się w ponad 50 krajach na świecie. Biuro w Katowicach zatrudnia ponad 1800 osób, a praca odbywa się w 8 językach.

Firma rekrutuje kandydatów przede wszystkim spośród absolwentów uczelni wyższych, zlokalizowanych na terenie GZM. Około 25-30% pracowników mieszka na terenie Katowic, a pozostali, korzystając z dobrze rozwiniętej infrastruktury i komunikacji, dojeżdżają do pracy z innych ośrodków w regionie. Około 5% pracowników SDC to obcokrajowcy. Ich liczba sukcesywnie wzrasta, co jest efektem m.in. atrakcyjnych warunków życia na terenie Metropolii.

SDC Katowice należy do globalnej sieci Service Delivery Center, będącej istotnym komponentem strategii biznesowej PwC i optymalizacji świadczenia usług dla klientów.

PwC Service Delivery Centre (SDC) was established in Katowice in 2009. It provides support services to audit, tax advisory and back office departments of PwC companies based in over 50 countries all over the world. The Katowice office employs over 1800 people working in 8 languages.

The company recruits candidates mainly from among the graduates of universities located in GZM. Circa 25-30% of the employees live in Katowice and the rest of them commute to work from other places in the region using a well-developed infrastructure and transport system. Approximately 5% of SDC's employees are foreigners. Their number is growing steadily, which is a consequence of, among others, the attractive living conditions in the Metropolis.

SDC Katowice belongs to a global Service Delivery Centre network, which is an important component of PwC's business strategy and optimisation of the provision of services to clients.

BEZPIECZEŃSTWO ENERGETYCZNE I KORZYŚCI DLA INWESTORÓW

ENERGY SECURITY AND BENEFITS FOR INVESTORS

W Katowicach siedzibę ma największy w Polsce dystrybutor energii elektrycznej – **Grupa TAURON, dostarczająca prąd do 5,5 miliona klientów rocznie**⁵⁵.

Holding pozyskuje węgiel kamienny w trzech zakładach górniczych, obejmujących około 29% krajowych bilansowych zasobów energetycznych węgla kamiennego⁵⁶. TAURON inwestuje w niezwykle ważną dla Metropolii **elektromobilność**. Holding pilotażowo w Katowicach wprowadza system carsharingu, oparty wyłącznie na samochodach elektrycznych. W grudniu 2018 roku Tauron i ING Bank Śląski udostępniły mieszkańcom i gościom, odwiedzającym Katowice, 10 samochodów elektrycznych. Grupa otwiera także kolejne stacje ładowania pojazdów elektrycznych w mieście, a w planach ma rozszerzenie systemu na sąsiednie ośrodki⁵⁷. Inną inicjatywą w zakresie elektromobilności i carsharingu na terenie Metropolii jest aplikacja GreenGoo. Docelowo w jej ofercie zostanie udostępnione ponad 150 samochodów elektrycznych wraz z siecią ładowarek.

Katowice is home to the largest distributor of electricity in Poland – **the TAURON Group, which supplies power to 5.5 million customers per year**⁵⁵.

The holding company obtains coal in three coal mining plants representing circa 29% of the domestic balance energy resources of coal⁵⁶. TAURON invests in **electromobility**, which is extremely important to the Metropolis. As a pilot project, the company is introducing a car-sharing system in Katowice based solely on electric vehicles. From December, Tauron and Ing Bank Śląski have made ten electric cars available to Katowice's residents and visitors. The Group is also opening more and more electric vehicle charging stations in the city and is planning to expand the system to the neighbouring cities and towns⁵⁷. Another initiative in the Metropolis concerned with electromobility and car-sharing is an application called GreenGoo. It is planned that 150 electric cars and a network of chargers will be made available.

Another important enterprise operating in GZM is **JSW Innowacje S.A.**, which

Kolejne ważne przedsiębiorstwo działające na terenie GZM to **JSW Innowacje S.A.**, które prowadzi działalność w obszarze badań i rozwoju na rzecz Grupy Kapitałowej Jastrzębskiej Spółki Węglowej. Główną aktywnością spółki jest poszukiwanie innowacyjnych rozwiązań dla poprawy efektywności w obszarach związanych z wydobywaniem węgla koksowego. Zajmuje się także m.in.: wdrażaniem nowoczesnych rozwiązań w kierunku gospodarki bezodpadowej w Grupie JSW oraz w rewitalizacji terenów poprzemysłowych, a także digitalizacją procesów wydobywania, przeróbki i koksowania węgla. Spółka współpracuje z inicjatorami innowacyjnych przedsięwzięć i pomysłów, producentami węgla i koksu, a także z uczelniami i instytutami naukowo-badawczymi zlokalizowanymi na terenie GZM (m.in. Politechnika Śląska, Górnośląska Wyższa Szkoła Handlowa, Główny Instytut Górnictwa, Instytut Chemicznej Przeróbki Węgla). Działalność spółki zmierza w kierunku **wytwarzania wodoru z gazu koksowniczego** dla ekologicznego transportu publicznego i produkcji paliwowych. W perspektywie jest także produkcja nanorurek, adsorbentów oraz liczne projekty z dziedziny chemicznej.

Nowe firmy w regionie bardzo często decydują się na inwestycje na terenie **Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej (KSSE)**. Obejmuje ona **2614 ha**⁵⁸ i składa się z czterech podstref: gliwickiej, jastrzębsko-żorskiej, sosnowiecko-dąbrowskiej oraz tyskiej. KSSE oferuje specjalne ulgi podatkowe dla przedsiębiorstw otwierających tu działalność, jak również odpowiednio przygotowane grunty oraz magazyny, hale i biura. Do tej pory **350 podmiotów** zainwestowało w KSSE ponad **32 miliardy zł** i utworzyło **75 tysięcy nowych miejsc pracy**⁵⁹. Do dyspozycji potencjalnych inwestorów jest jeszcze teren o powierzchni 1000 ha.

KSSE była wielokrotnie uznawana przez „Business Financial Times”⁶⁰ za jeden z najatrakcyjniejszych podmiotów tego typu na świecie i najatrakcyjniejszy

conducts research and development activities for the benefit of the JSW Capital Group. The main activities of the company are innovative solutions for improving efficiency in the areas of coking coal mining, as well as, among others: modern solutions for a waste-free economy in the JSW Group, and revitalization of post-industrial areas, as well as digitalization of mining, processing and coking coal processes. The company cooperates with the initiators of innovative projects and ideas, producers of coal and coke, as well as with universities and research institutes located in GZM (including the Silesian University of Technology, the Upper Silesia Commercial School, the Central Mining Institute, and the Institute for Chemical Processing of Coal). The Company's activity is aimed at the **production of hydrogen from coke oven gas** for ecological public transport and fuel cell production. The company has a prospect of starting the production of nanotubes, and adsorbents, as well as numerous projects in the chemical field.

New companies in the region very frequently decide to locate their investment projects within the **Katowice Special Economic Zone (Polish abbreviation: “KSSE”)**. It covers the area of **2614 ha**⁵⁸ and consists of four subzones: Gliwice, Jastrzębie-Żory, Sosnowiec-Dąbrowa and Tychy subzone, which extend beyond the borders of the Silesian Voivodeship. KSSE offers special tax credits to enterprises which locate their businesses there, as well as appropriately prepared land, warehouses, production buildings and offices. So far, **350 entities** have invested over **32 billion Polish zlotys** and have created **75 thousand new jobs** in the Zone⁵⁹. There are still 1000 more hectares available to potential investors.

KSSE has been repeatedly recognised by the “Business Financial Times”⁶⁰ as one of the most attractive entities of this type in the world and the most attractive one in Europe. Factors determining such an achievement include, among others, a very good road communication system, investment project grounds with a provided service and utility infrastructure, favourable

⁵⁵ tauron.pl/tauron/o-
tauronie/tauron-w-liczbach,
odczyt 10.10.2018.

⁵⁶ tauron.pl/tauron/o-
tauronie/obszary-dzialalnosci,
odczyt 10.10.2018.

⁵⁷ media.tauron.pl/pr/401561/
car-sharing-ruszy-w-
katowicach-przed-szczytem-
klimatycznym, odczyt
24.10.2018.

⁵⁸ rcoi.pl/opis_regionu/ksse/
odczyt 28.10.2018.

⁵⁹ ksse.com.pl/o-nas-1104,
odczyt 24.10.2018.

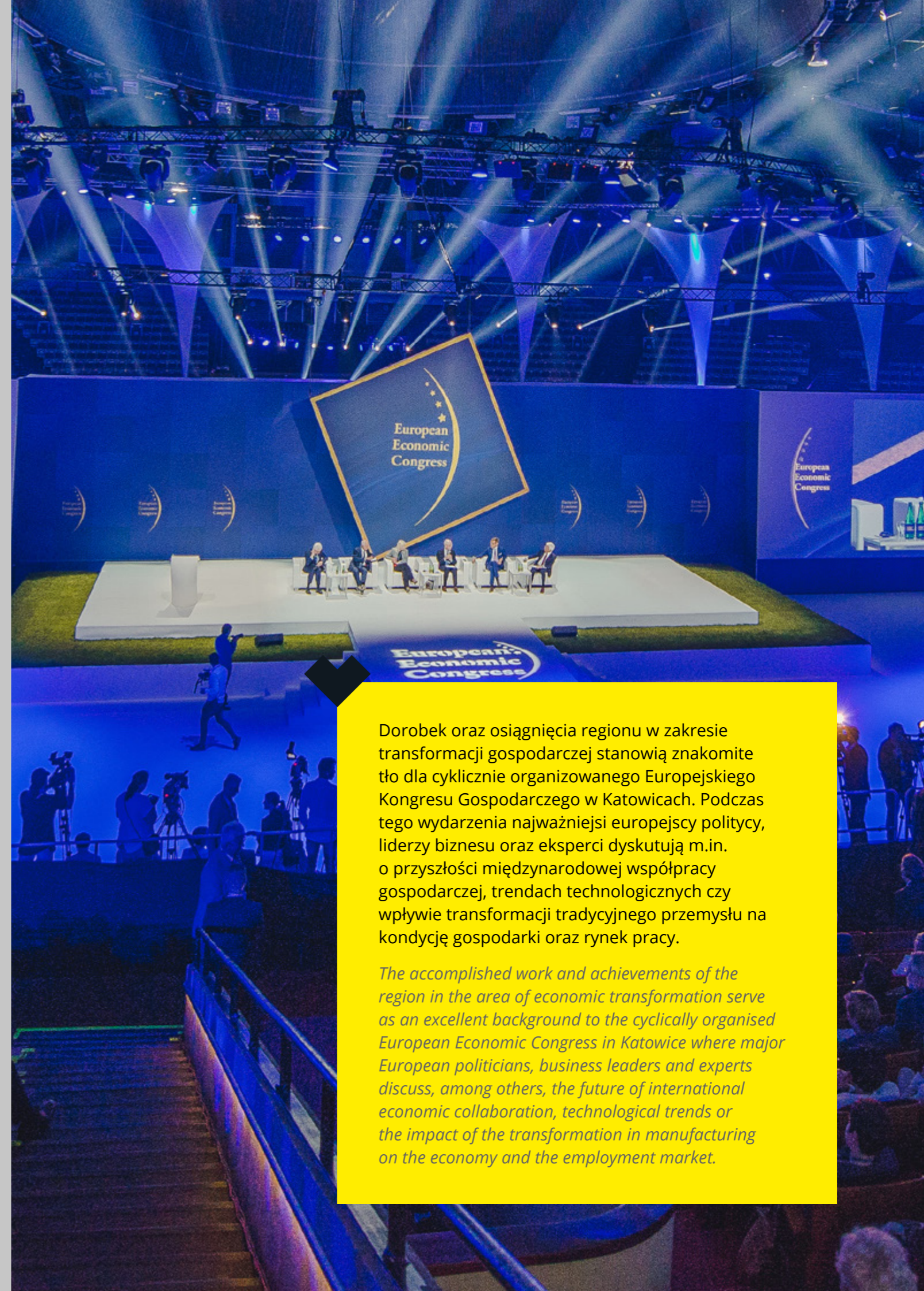
⁶⁰ Global Free Zones of
the Year 2017, 2016, 2015,
„Business Financial Times”.

w Europie. O takim wyniku decyduje m.in. bardzo dobra komunikacja drogowa, uzbrojone tereny inwestycyjne, sprzyjające otoczenie gospodarcze, przyjazne nastawienie i wsparcie przedstawicieli KSSE oraz władz lokalnych na każdym etapie realizacji inwestycji, jak też długa i bogata tradycja przemysłowa regionu. KSSE co roku jest też wyróżniana przez międzynarodowych ekspertów w rankingu „Financial Times” za działalność na rzecz małych i średnich firm. Dla nich rozwija projekt CUBE, który zakłada budowanie przez KSSE modułowych hal produkcyjnych w oparciu o nowoczesne konstrukcje. Katowicka Strefa zapewni MŚP hale pod wynajem na 5 lat, z możliwością przedłużenia najmu o kolejne 5 (formuła 5+5). Po tym okresie firma będzie mogła też wykupić użytkowaną halę⁶¹.

KSSE w 2017 roku powołała Klub Innowatora (KI), zrzeszający kreatywnych młodych ludzi. Jest to platforma edukacyjna i treningowa, służąca wymianie doświadczeń i wiedzy know-how, czerpanego z *success stories* autorytetów w dziedzinie innowacji. Członkostwo w KI zapewnia młodym wynalazcom przynależność do środowiska innowatorów, wsparcie w zakresie zdobywania pożądanego na rynku pracy kwalifikacji i umiejętności, mentoring, dostęp do know-how niezbędnego w budowaniu ścieżki rozwoju osobistego, a także możliwość uczestnictwa w wydarzeniach branżowych, wykładach, warsztatach. Klub rozpoczął już działalność na Politechnice Śląskiej oraz w Akademii Wyższej Szkoły Biznesu w Dąbrowie Górniczej i pozyskuje kolejnych partnerów⁶². Odpowiadając na potrzeby kadrowe inwestorów, KSSE angażuje się w liczne projekty edukacyjne, m.in. wraz z firmą Opel Manufacturing Poland Sp. z o.o. oraz miastem Tychy uruchomiła projekt „Trafny wybór – czas na zawody techniczne”, którego celem jest utworzenie trzech klas branżowych w wybranych tychskich szkołach średnich.

business environment, friendly attitude and support of KSSE's representatives and local authorities at each stage of the investment process as well as the long and rich industrial tradition of the region. Every year, KSSE is also singled out by international experts in a ranking by “Financial Times” for its efforts supporting small and medium size enterprises (SMEs). It is developing the Cube project for them, under which the Zone will build modular production buildings based on state-of-the-art structures. The Katowice Zone will provide SMEs with production buildings for lease for a period of 5 years with an option of extending the lease period by another 5 years (a 5+5 formula). After that period the company will also be able to purchase the facility which it has been using⁶¹.

In 2017, KSSE established an Innovator Club (“IC”) bringing together creative young people. It is an education and training platform designed for an exchange of knowledge, experience and know-how gained from the *success stories* of authority figures in the area of innovation. Membership in the IC allows young inventors to be a part of the innovators’ world, helps them acquire the qualifications and skills required in the employment market, provides them with mentoring opportunities, access to know-how necessary to build a personal development path, as well as a chance to participate in trade events, lectures and workshops. The Club has already been opened at the Silesian University of Technology and the WSB University in Dąbrowa Górnicza and continues to attract new partners⁶². In response to the investors’ personnel-related needs, KSSE engages in numerous education projects; for instance, in collaboration with Opel Manufacturing Poland Sp. z o.o. and the city of Tychy it has launched a project entitled The Right Choice – Time for Technical Jobs, which aims to create three vocational classes in selected secondary schools in Tychy.

Dorobek oraz osiągnięcia regionu w zakresie transformacji gospodarczej stanowią znakomite tło dla cyklicznie organizowanego Europejskiego Kongresu Gospodarczego w Katowicach. Podczas tego wydarzenia najważniejsi europejscy politycy, liderzy biznesu oraz eksperci dyskutują m.in. o przyszłości międzynarodowej współpracy gospodarczej, trendach technologicznych czy wpływie transformacji tradycyjnego przemysłu na kondycję gospodarki oraz rynek pracy.

The accomplished work and achievements of the region in the area of economic transformation serve as an excellent background to the cyclically organised European Economic Congress in Katowice where major European politicians, business leaders and experts discuss, among others, the future of international economic collaboration, technological trends or the impact of the transformation in manufacturing on the economy and the employment market.

⁶¹ Materiały promocyjne KSSE.

⁶² Ibid.

Dlaczego firmy inwestują w KSSE:

NGK Ceramics Polska Sp. z o.o.

*Why companies invest in KSSE:
NGK Ceramics Poland Sp. z o.o.*

NGK Ceramics⁶³ to jedna z firm mieszczących się na terenie KSSE, która produkuje filtry ceramiczne cząstek stałych do silników Diesla (filtry DPF), które usuwają cząstki sadzy i inne składniki z gazów spalinowych. Początkowo przedsiębiorstwo miało jeden zakład na terenie strefy, ale sukces inwestycji skłonił firmę do zwiększania możliwości produkcyjnych. Dlatego w 2013 roku otworzony został kolejny zakład produkcyjny w Gliwicach, a w 2014 roku w Dąbrowie Górniczej. NGK Ceramics większość wyprodukowanego towaru eksportuje na cały świat. Firma wzbogaciła swoją ofertę – oprócz filtrów DPF z węgliku krzemu produkuje filtry DPF z kordierytu, filtry GPF do samochodów z silnikami benzynowymi oraz czujniki NOx.

NGK Ceramics⁶³ is a company based in KSSE, which manufactures ceramic particulate filters for Diesel engines (DPF filters) removing soot particulates and other components from exhaust gases. Initially, the enterprise had one plant in the zone but the success of the project encouraged the company to increase its production capacity. Therefore, in 2013, another production plant was opened in Gliwice, and in 2014 – in Dąbrowa Górnicza. NGK Ceramics exports most of its products to countries around the world. The company has expanded its offer – in addition to silicon carbide DPF filters it now also manufactures cordierite DPF filters, GPF filters for vehicles with petrol engines and NOx sensors.

⁶³ Spółka założona przez NGK Insulators – światowego producenta izolatorów oraz wyrobów ceramicznych.

A company established by NGK Insulators – a global manufacturer of insulators and ceramic products.

WARTOŚĆ INWESTYCJI W KSSE
AMOUNT INVESTED IN KSSE

ponad 800 milionów zł
over 800 million Polish zlotys

ZATRUDNIENIE
EMPLOYMENT

ponad 4 000 osób
over 4,000 people

POWIERZCHNIA ZAKŁADÓW
SURFACE AREA OF THE PLANTS

około 390 tysięcy m²
circa 390 thousand m²

Do wyboru KSSE jako miejsca inwestycji skłoniło zarząd koncernu kilka czynników:

- bliskość rynków zagranicznych – m.in. Niemiec, Wielkiej Brytanii czy Francji, czyli krajów, gdzie są nasi główni klienci;
- dogodna lokalizacja, jak również dobra infrastruktura drogowa. Sąsiedztwo A4 w Gliwicach było argumentem przemawiającym za wyborem tej lokalizacji;
- dostępność wysoko wykwalifikowanej kadry, a w czasie rozpoczęcia pierwszej inwestycji dodatkowym argumentem była konkurencyjna stawka wynagrodzenia. Obecnie to się nieco zmieniło, jednak wysokie kompetencje pracowników uzasadniają zwiększenie ich wynagrodzenia;
- istniejąca infrastruktura w strefie przemysłowej;
- dobre, przyjazne inwestorom nastawienie władz samorządowych i kierownictwa KSSE wobec współpracy;
- kompleksowa oferta pomocy publicznej.

Yasukazu Hijikata,
prezes NGK Ceramics

Several factors have convinced the management board of the corporation to choose KSSE as the location for its investment project:

- proximity of foreign markets – e.g. Germany, the United Kingdom or France, i.e. the countries in which our key clients are based;
- a convenient localization as well as a good road infrastructure. The proximity of A4 motorway in Gliwice was also an argument for choosing this location;
- availability of highly qualified staff - and at the time when the first investment project was commenced a competitive salary rate was an additional argument. Now this has changed slightly but, on the other hand, the high competences of the employees justify the increase in their remuneration;
- the existing infrastructure in the industrial zone;
- positive, investor-friendly attitude of the local government authorities and the management of KSSE towards cooperation;
- full-range state aid offer.

Yasukazu Hijikata,
CEO of NGK Ceramics

04

INNOWACJE DLA METROPOLII

INNOVATIONS FOR
THE METROPOLIS

Metropolia stwarza możliwości dla rozwoju innowacyjnych firm i nowych obszarów gospodarki.

The Metropolis creates development opportunities for innovative companies and new areas of the economy.

Dynamiczny rozwój gospodarki opartej na wiedzy ma w GZM solidne podstawy i wsparcie cenionych ośrodków edukacyjno-naukowych. **Politechnika Śląska** w 2018 roku została sklasyfikowana na trzecim miejscu w Polsce w rankingu studiów inżynierskich Fundacji Edukacyjnej „Perspektywy”, a niektóre kierunki, takie jak inżynieria środowiska i logistyka, zostały ocenione jako najlepsze w kraju⁶⁴. Ponadto **Akademia WSB** w Dąbrowie Górniczej znalazła się w pierwszej trójce najlepszych uczelni, kształcących na kierunkach ekonomicznych wśród wszystkich uczelni w Polsce, według rankingu Rzeczypospolitej za rok 2018, natomiast trzy z czterech wydziałów naukowych **Uniwersytetu Ekonomicznego** w Katowicach otrzymały w 2017 roku najwyższą ocenę od Komitetu Ewaluacji Jednostek Naukowych. Duża liczba uczelni (28) oraz szkół zawodowych (84)⁶⁵ na obszarze GZM sprawia, że każdego roku na rynek pracy wkracza wielu wykwalifikowanych pracowników. W samej konurbacji śląskiej prawie połowa studentów kształci się na kierunkach, które są pożądane przez pracodawców z sektora usług biznesowych (inżynieria, informatyka, zarządzanie).

A dynamic development of knowledge-based economy in GZM has strong foundations and is supported by renowned education and science centres. In 2018, the Silesian University of Technology was ranked third in Poland in the ranking of Bachelor of Science degree programmes by the “Perspectives” Education Foundation, and some of the programmes, such as environmental engineering and logistics, have been classified as the best ones in Poland⁶⁴. Furthermore, **Akademia WSB** in Dąbrowa Górnicza was ranked in top three Polish universities providing economic education, according to a report by Rzeczpospolita for 2018 and three out of four faculties of the **University of Economics** in Katowice received the highest score in 2017 from the Committee for the Evaluation of Scientific Units. Due to a large number of higher education establishments (28) and vocational schools (84)⁶⁵ within the area of GZM, a great number of qualified employees enter the employment market every year. In the Katowice agglomeration alone almost half of the students attend programmes which are in demand by business services sector employers (engineering, IT, management).

28

Szkół wyższych na terenie GZM⁶⁶.*Higher education establishments in GZM⁶⁶.*

4

Politechnika Śląska zajęła **4.** miejsce w kraju w rankingu szkół technicznych w 2018 roku i **9.** miejsce w ogólnym rankingu polskich uczelni⁶⁷.*In 2018, the Silesian University of Technology was ranked as 4th in Poland among universities of technology and held the 9th position in the general ranking of Polish schools of higher education⁶⁷.*

Wiele jednostek naukowych na terenie Metropolii prowadzi zakrojone na szeroką skalę badania. Są wśród nich projekty, których efekty mogą przynieść **międzynarodowe uznanie** – na przykład Śląski Uniwersytet Medyczny opracowuje nowy system do celowanej terapii antynowotworowej, który dostarczy leki przeciwnowotworowe, maksymalizując efektywność terapeutyczną oraz ograniczając działania niepożądane. Natomiast Uniwersytet Śląski pracuje nad innowacyjnymi rozwiązaniami pozwalającymi zwiększyć oszczędzanie wody w gospodarstwach domowych i miejskich systemach zaopatrzenia w wodę w krajach UE. Inne realizowane projekty mają na celu **poprawę jakości życia mieszkańców Metropolii i całego regionu**: Akademia WSB opracowała raport, w którym proponuje nowatorski sposób rozwoju sieci ścieżek rowerowych w województwie śląskim, Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach prowadzi badania dotyczące miejskich dóbr wspólnych, w których wykorzystywana jest wiedza z różnych gałęzi ekonomii.

Oferta edukacji artystycznej i muzycznej w GZM również prezentuje wysoki poziom i jest nieustannie rozwijana. Program dydaktyczny na Akademii Sztuk Pięknych (ASP) w Katowicach wyróżnia się otwartą strukturą umożliwiającą dopasowanie programu studiów do indywidualnych

2

Województwo śląskie znalazło się w 2016 roku na **2.** miejscu w Polsce pod względem liczby zgłoszonych wynalazków i udzielonych patentów⁶⁸.*In 2016, the Silesian Voivodeship was ranked 2nd in Poland in terms of the number of invention patent applications and awarded patents⁶⁸.*

A number of science centres based in the Metropolis conduct wide-scale research. It includes projects which can bring **international recognition** – for instance the Medical University of Silesia is developing a new system of targeted anticancer therapy, which will supply anticancer medicine, maximizing therapeutic effectiveness and limiting side effects. The University of Silesia is working on innovative solutions which will improve water saving efficiency in households and municipal water supply systems in the EU states. Other projects in progress are intended to **improve the quality of life of people living in the Metropolis and the entire region**: the WSB University has drawn up a report in which it proposes an innovative method of developing a network of bike lanes in Silesia, and the University of Economics in Katowice is conducting research on urban common goods, which uses knowledge from various fields of economy.

The offer of artistic and musical education at Metropolis GZM also presents a high level and is constantly being developed. The study programme offered by the Academy of Fine Arts in Katowice is distinguished by an open structure which allows adapting the study program to individual interests and talents by combining disciplines from both

111 000

Liczba studentów w województwie śląskim w roku akademickim 2017/2018⁶⁹.*The number of university students in the Silesian Voivodeship in 2017/2018⁶⁹.*

⁶⁸ Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego (2017), „Regionalna Strategia Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020. Roczny raport monitoringowy za rok 2016”, str. 38.

⁶⁹ Wstępne dane Głównego Urzędu Statystycznego za lata 2017-2018.

⁶⁴ engineering.perspektywy.pl/2018/, odczyt 9.10.2018. Założona w 1998 roku Fundacja Perspektywy, mająca na celu promocję i wsparcie edukacji, od ponad dekady publikuje narodowy ranking Polskich uczelni. Źródło: <http://perspektywy.org/fundacja/about-foundation/who-we-are>

The Perspektywy foundation, established in 1998 with the aim to promote and support education, for over a decade publishes national university ranking. Source: <http://perspektywy.org/fundacja/about-foundation/who-we-are>

⁶⁵ Analiza PwC na podstawie: katowice.stat.gov.pl/dane-o-województwie/powiaty-931/warunki-zycia-1205/, odczyt 9.10.2018

⁶⁶ GZM (2018) Departament Komunikacji i Promocji.

⁶⁷ perspektywy.pl/RSW2018/ranking-uczelni-akademickich/, odczyt 9.10.2018; perspektywy.pl/RSW2018/ranking-uczelni-akademickich/, odczyt 9.10.2018.

zainteresowań i uzdolnień studentów poprzez łączenie dyscyplin z obydwu wydziałów uczelni. W 2015 roku katowicka ASP powiększyła się o nowy budynek dostępny dla studentów, w którym znajdują się m.in. studio filmowe, dwie nowoczesne modelarnie, kino oraz sklep dla plastyków. Z kolei Akademia Muzyczna im. Karola Szymanowskiego w Katowicach, od prawie wieku, nie tylko kształci wysoko wykwalifikowanych muzyków, ale również stanowi istotny punkt na mapie muzycznej Śląska – to tutaj organizowanych jest wiele koncertów, konkursów czy sesji naukowych.

faculties of the university. In 2015 it was enlarged with a new building available for students, which includes, among others, a film studio, two modern model houses, a cinema and a shop for artists. Another important institution is The Karol Szymanowski Academy of Music in Katowice, which is not only an institution with almost a century-long tradition of educating highly qualified musicians, but also an important point on the musical map of Silesia – it is here that many concerts, competitions and academic sessions are organized.

Uczelnie z terenu Metropolii, dzięki dużej liczbie podpisanych umów z zagranicznymi ośrodkami edukacji wyższej, zarówno zapraszają na studia do Polski jak i wysyłają swoich studentów za granicę. W ramach promocji edukacji wyższej w województwie śląskim, powołano Konsorcjum Śląskich Uczelni Publicznych, którego większość członków stanowią uczelnie z obszaru GZM. Uniwersytety te podejmują działania koncentrujące się wokół⁷⁰:

As part of the promotion of higher education in the Silesian Voivodeship, the Silesian Universities Network was established, in which the majority of members are from Metropolis GZM. These universities undertake initiatives which result in various activities, concentrating on⁷⁰:

- ◆ internacjonalizacji jednostek akademickich;
the internationalization of academic units;
- ◆ integracji programów obsługi socjalnej zagranicznych studentów;
integration of the programs of social service provided to foreign students
- ◆ wspólnych przedsięwzięć społeczno-kulturalnych skierowanych do międzynarodowych studentów odbywających część studiów na uczelniach konsorcjum.
joint social and cultural undertakings aimed at international students pursuing part of their studies at the universities of the Network.

Przykładem działań członków konsorcjum jest oferta kursów języka polskiego, przygotowana przez Politechnikę Śląską i Uniwersytet Śląski, czy wspólne badania naukowe prowadzone wraz z zagranicznymi jednostkami przez Śląski Uniwersytet Medyczny, Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach i Akademię WSB.

An example of the activities of the network members is an offer of Polish language courses, prepared by the Silesian University of Technology and University of Silesia, or joint scientific research conducted together with foreign scientific units by the Silesian Medical University, the University of Economics in Katowice and WSB Academy.

286

W 2011 roku województwo śląskie, którego sercem jest GZM, było siedzibą 286 jednostek badawczo-rozwojowych, co stanowiło 12,9% krajowego potencjału B+R⁷¹.

In 2011, the Silesian Voivodeship, whose heart is Metropolis GZM, was home to 286 research and development entities, which represented 12.9% of the national R&D potential⁷¹.

Największym projektem na styku innowacji i ekologii – wpisującym się w światowe trendy zrównoważonego rozwoju, a szczególnie dbałości o jakość powietrza – jest utworzenie systemu bezemisyjnego transportu na terenie Metropolii. Łączne zaplanowane nakłady na zadania z tego zakresu to około **776 milionów zł**⁷². Celem jest wymiana funkcjonujących dzisiaj autobusów z silnikami Diesla na ekologiczne autobusy bezemisyjne i budowa infrastruktury ładowania pojazdów elektrycznych i hybrydowych. Infrastruktura ta miałaby być dedykowana podmiotom zarówno publicznym, jak i prywatnym. Podejmowane przez GZM działania wpisują się w krajowe plany dotyczące paliw alternatywnych oraz rozwoju elektromobilności.

The largest project at the intersection of innovation and ecology – fitting into the global trends of sustainable development, and in particular care for air quality – is the creation of the zero-emission transport system within the area of the Metropolis. The combined planned financial expenses for projects in this area stand at **776 million Polish zlotys**⁷². The goal is the replacement of current buses with Diesel engines for eco-friendly zero-emission buses and build a charging infrastructure for electric and hybrid vehicles, both public and private. Actions taken by GZM are in line with the national plans concerning alternative fuels and the development of the electromobility system.

⁷¹ ksse.com.pl/medycyna-inteligentna-specjalizacja-regionu-2025, odczyt 9.10.2018.

⁷² fs.siteor.com/metropoliagzm/article_attachments/attachments/185154/original/Uchwala_XI_58_2018.pdf?1540546419, odczyt 5.11.2018

Jak wyglądają innowacje w praktyce:

CENTRALNOEUROPEJSKI DEMONSTRATOR DRONÓW

Innovations in practice: THE CENTRAL EUROPEAN DRONE DEMONSTRATOR

Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia, w partnerstwie z Urzędem Lotnictwa Cywilnego oraz Polską Agencją Żeglugi Powietrznej, uruchomiły w 2018 roku Centralnourepejski Demonstrator Dronów (CEDD). To odpowiedź na rosnący rynek dronów i przewidywane w niedalekiej przyszłości zapotrzebowanie na usługi wykonywane przez bezałogowe statki powietrzne w przestrzeni miejskiej (U-Space). Projekty realizowane w ramach CEDD przyczynią się do tworzenia warunków stabilnego rozwoju technologii BSP i pozwolą włączyć je w ekosystem gospodarczy i transportowy. Kluczowe będzie stworzenie infrastruktury lotniczej i teleinformatycznej, zapewniającej bezpieczne wykorzystywanie przestrzeni niskich wysokości przez BSP. Stanie się ona fundamentem środowiska U-space, pozwalającego na automatyczne, a w przyszłości autonomiczne loty dronów dla zastosowań komercyjnych⁷³.

In 2018, Metropolis GZM, working in partnership with the Civil Aviation Authority and Polish Air Navigation Services Agency, launched the Central European Drone Demonstrator ("CEDD"). This is a response to the growing market of drones and the expected future demand for services provided by unmanned aerial vehicles in urban space (U-Space). Projects implemented under CEDD will contribute to creation of conditions for the stable development of BSP technologies and will allow them to be included in the economic and shipping ecosystem. The creation of aerial and teleinformatic infrastructure, ensuring safe use of low altitude spaces by BSP, will be of key importance. It will become the foundation of the U-space environment, allowing automatic and future autonomous flights of drones for commercial applications⁷³.

Szeroko rozumiane technologie dronowe stwarzają zupełnie nowe możliwości realizacji zadań, które wcześniej były bardzo pracochłonne lub po prostu niemożliwe. Gospodarka jest wzmocniana poprzez umożliwienie rozwoju małym, innowacyjnym przedsiębiorstwom dronowym oraz wdrażanie innowacji w dużych organizacjach. Działania w ramach technologii dronowych podejmowane przez GZM w CEDD są pionierskie w skali kraju oraz Europy i przyczyniają się do rozwoju Metropolii. Oprócz szerokich korzyści gospodarczych, drony mają również potencjał, by zwiększyć komfort życia oraz bezpieczeństwo mieszkańców, na przykład poprzez patrolowanie ulic czy wspieranie akcji ratunkowych.

Adam Wiśniewski, dyrektor w zespole Drone Powered Solutions w PwC

Drone technologies, understood in a broad sense, offer completely new possibilities of performing tasks which were previously very laborious or simply impossible. The economy is reinforced by enabling small, innovative drone enterprises to grow and by implementing innovations in large organisations. The drone technology-related actions taken by GZM in CEDD are pioneering efforts in the context of Poland and the whole Europe, and contribute to the development of the Metropolis. Apart from numerous economic benefits, drones also have the potential to enhance the comfort of life and safety of people, for instance through street patrols or assistance in rescue operations.

Adam Wiśniewski, director in the Drone Powered Solutions team at PwC

⁷³ impactcee.com/2018/09/27/gzm-will-become-the-testing-zone-for-the-emerging-drone-market/, odczyt 26.10.2018.

SMART CITY

SMART CITY

W ramach rozwoju idei smart city (inteligentnego miasta) powstały konkretne plany wdrożenia rozwiązań technologicznych, inspirowanych tą koncepcją, które pozytywnie wpłyną na codzienne życie mieszkańców Metropolii.

As part of the development of the smart city concept, there are detailed plans for the implementation of technical solutions inspired by this idea, which will positively affect the everyday life of the Metropolitan population.

GZM dąży do tego, by stanąć na czele transformacji związanych z rewolucją cyfrową. Władze Metropolii chcą, żeby stała się ona **żywym laboratorium (tzw. living lab)**, gdzie w ramach aktywnej współpracy z mieszkańcami będą wprowadzane i rozwijane innowacje. Jednym z przykładów działań w tym zakresie jest **SmartCityLab** – inicjatywa niektórych miast należących do Metropolii, łącząca sektory nauki, biznesu i administracji lokalnej⁷⁴. Jej główne zadania to wspomaganie inwestycji w rozbudowę infrastruktury cyfrowej, usług, treści, narzędzi oraz zdolności cyfrowych⁷⁵.

Ponadto zarząd GZM współpracuje z poszczególnymi miastami oraz sektorem prywatnym w celu wprowadzenia idei smart city w życie. Pionierską inicjatywą z tego zakresu było podpisanie przez miasto Tychy, GZM oraz firmę telekomunikacyjną Orange Polska umowy w sprawie **pilotażowego wdrażania rozwiązań smart city, wspierających budowę inteligentnego miasta**, które w kolejnych etapach zostaną zastosowane w całej Metropolii. Kompleksowy plan obejmuje szeroki zakres działań, m.in.: inteligentne oświetlenie ulic, zdalny odczyt wody, zdalną rezerwację miejsc parkingowych, monitoring jakości powietrza, monitoring miejski oraz instalację ławek z możliwością ładowania urządzeń mobilnych⁷⁶.

It is GZM's ambition to be at the forefront of transformations related to the digital revolution. The authorities of the Metropolis want it to become a **living lab**, where, in close collaboration with the inhabitants, innovations will be introduced and developed. One of the examples of steps taken in that respect is **SmartCityLab** – an initiative launched by some of the cities belonging to the Metropolis, which combines science, business and local administration sectors⁷⁴. Its main task is to support investment projects relating to the extension and development of the digital infrastructure, services, content, tools and capabilities⁷⁵.

Furthermore, the management board of GZM cooperates with various cities and towns and the private sector in order to implement the smart city concept. To that end, as a pioneering initiative, Tychy, GZM and a telecommunications company Orange Polska have entered into an agreement for the **pilot implementation of smart city solutions**, which at the subsequent stages will be applied in the entire Metropolis. The comprehensive plan comprises a wide range of measures, e.g.: intelligent street lights, remote water meter readings, remote parking place booking system, air quality monitoring system, city video surveillance and the installation of benches with mobile device charging features⁷⁶.

⁷⁴ smartcitylab.com.pl/, odczyt 10.10.2018.

⁷⁵ Ibid., odczyt 10.10.2018.

⁷⁶ tychynews.pl/2018/06/20/tychy-beda-smart-city/, odczyt 10.10.2018.

SMART CITY

SMART CITY

Kolejnym przykładem projektu z wykorzystaniem nowych technologii będzie **Platforma Usług Publicznych (PUP)** – przedsięwzięcie polegające na zintegrowaniu jak największej liczby dostawców usług transportowych w jednej aplikacji, dedykowanej urządzeniom mobilnym. Ma ona ułatwić codzienne podróżowanie komunikacją miejską po Metropolii, ponieważ w jednym miejscu pasażerowie będą mogli znaleźć interesujące ich informacje i zaplanować całą podróż. Dodatkową, wygodną funkcją Platformy będzie połączenie systemu biletów i płatności. Jednym z zakładanych efektów realizacji tego przedsięwzięcia ma być wzrost liczby użytkowników transportu publicznego.

W dobie *big data* (tzn. dużych zbiorów danych, które po przeanalizowaniu mogą dostarczyć wniosków dotyczących różnych zjawisk i zachowań ludzi) otwarty dostęp do informacji staje się ważnym źródłem przewagi konkurencyjnej. Trend ten został zauważony przez władze GZM, dlatego planowane jest utworzenie platformy otwartych danych (tzw. *open data*) – z myślą o tym, aby wszystkie dane gromadzone przez Metropolię były łatwo dostępne⁷⁷. Istnieje możliwość synergii z rozwiązaniami inspirowanymi koncepcją *smart city*, które dzięki sieci sensorów i czujników dostarczają duże wolumeny danych. **GZM Data Store**, bo tak będzie się nazywać ta wspólna platforma, ma za zadanie zwiększyć dostęp mieszkańców do informacji publicznych oraz poprawić efektywność zarządzania Metropolią⁷⁸. Ułatwi ona również realizowanie wielu inicjatyw społecznych oraz biznesowych⁷⁹.

Another example of a project using new technologies is the **Public Service Platform (PUP)** – a project which involves the integration of as many transport service providers as possible in one application for mobile devices. It is supposed to facilitate everyday travel by public transport around the Metropolis - passengers will be able to find interesting information and plan the whole trip in one place. An additional, convenient function of the platform will be a combination of the tickets and payments system. One of the expected effects of this undertaking is the increase in the number of public transport users.

In the age of big data (i.e. large data sets which, after analysis, may provide insights concerning various phenomena and human behaviour), open access to information is becoming an important source of competitive advantage. That trend has come to the attention of GZM's governing authorities, which is why they are planning to create an open data platform in order to ensure that all data gathered by the Metropolis is easily available⁷⁷. Synergy is possible with the solutions inspired by the smart city concept, which, thanks to a network of sensors and detectors, supply large volumes of data. The **GZM Data Store** – which is the planned name for that joint platform – is intended to increase the inhabitants' access to public information and improve the effectiveness of management of the Metropolis⁷⁸. It will also facilitate the process of carrying out many social and business initiatives⁷⁹.

Jak działa smart city: GLIWICKI INTELIGENTNY SYSTEM ZARZĄDZANIA RUCHEM

HOW THE SMART CITY WORKS: THE INTELLIGENT TRAFFIC MANAGEMENT SYSTEM IN GLIWICE

Jednym z przykładów zastosowania technologii w celu poprawienia jakości codziennego życia mieszkańców jest gliwicki inteligentny system zarządzania ruchem, który obejmuje 60 skrzyżowań w mieście. Zmodernizowane sterowniki, detektory pojazdów i kamery miejskiego monitoringu, z których obraz jest na bieżąco przekazywany do centrum sterowania ruchem, pozwalają na szybkie rozładowywanie zakorkowanych odcinków ulic. System został uznany za jedną z najlepszych inwestycji tego typu w Polsce, uzyskując wyróżnienie w konkursie Top Inwestycje Komunalne 2013⁸⁰. Otrzymał również ogólnopolską nagrodę za innowacyjność w transporcie oraz nagrodę specjalną Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej w Polsce⁸¹. Sukces projektu zachęcił władze do rozszerzenia programu na ścieżki rowerowe oraz zainspirował władze Katowic do wprowadzenia podobnego rozwiązania.

The intelligent traffic management system in Gliwice, which covers 60 junctions in the city, is one of the examples of applying technology with the aim of improving people's everyday life quality. Modernised controllers, vehicle detectors and city surveillance cameras which transmit footage in real time to the traffic control centre ensure that free flow is quickly restored in the jammed parts of the streets. The system has been recognised as one of the best investment projects in its category in Poland and was awarded a distinction in the Top Municipal Investment Projects 2013 competition⁸⁰. It has also received the Polish national prize for innovation in transport and a special prize of the European Commission Representation in Poland⁸¹. The success of that project encouraged the authorities to extend the programme to include bike lanes and inspired the authorities of Katowice to implement a similar solution.

⁷⁷ portalsamorzadowy.pl/komunikacja-spooleczna/slaskie-metropolia-prowadzi-nabor-do-projektu-open-data,113305.html, odczyt 10.10.2018.

⁷⁸ Zarząd GZM (2018), „Program działań strategicznych Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii do roku 2022. Nowy wymiar synergii”, str. 89.

⁷⁹ Ibid., str. 89.

⁸⁰ gliwice.eu/wizytowka/inwestycje-w-gliwicach-archiwum/inteligentny-system-zarzadzania-ruchem, odczyt 9.10.2018. Konkurs jest inicjatywą Europejskiego Kongresu Gospodarczego oraz redakcji serwisu Portalsamorzadowy.pl.

The Competition is an initiative by the European Economic Congress and the editors of Portalsamorzadowy.pl.

⁸¹ gliwice.eu/wizytowka/inwestycje-w-gliwicach-archiwum/inteligentny-system-zarzadzania-ruchem, odczyt 9.10.2018.

05

ATRAKCYJNE I PRZYJAZNE MIEJSCE DO ŻYCIA

AN ATTRACTIVE AND
FRIENDLY PLACE TO LIVE

Dzięki szerokiej ofercie kulturalnej, licznym walorom przyrodniczym oraz ciekawym możliwościom spędzania wolnego czasu, Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia to wyjątkowe miejsce do życia.

Owing to a developed cultural offer, numerous natural assets and interesting ways to spend one's free time, Metropolis GZM is a unique place to live in.

DZIAŁANIA GÓRNOŚLĄSKO-ZAGŁĘBIOWSKIEJ METROPOLII WPŁYWAJĄCE NA POPRAWĘ JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

ACTIONS TAKEN BY THE METROPOLIS TO IMPROVE THE QUALITY OF LIFE OF ITS INHABITANTS

WSPÓLNA TARYFA I METROBILET / COMMON FARE SCHEME AND METRO TICKET

Pozwalają na swobodną podróż komunikacją miejską na terenie Metropolii i łączą komunikację miejską oraz kolejową na jej obszarze.

They allow for unrestricted travel by public transport around the Metropolis and connect the public and rail transport systems within its area.

FUNDUSZ SOLIDARNOŚCI / SOLIDARITY FUND

Zmniejsza różnice w rozwoju poszczególnych gmin, zapewniając tym samym zrównoważony rozwój całej Metropolii.

Diminishes the development differences among different communes, ensuring the sustainable development of the entire Metropolis.

BEZEMISYJNY TRANSPORT / ZERO-EMISSION TRANSPORT

Poprawi jakość powietrza, a dzięki sieci stacji ładowania, pozwoli na swobodne korzystanie z pojazdów elektrycznych.

It will improve air quality and, owing to a charging network, will enable for the unrestricted use of electric cars.

WDRÓŻENIE IDEI SMART CITY / IMPLEMENTATION OF THE SMART CITY CONCEPT

Usprawni życie mieszkańców, m.in. poprzez inteligentne sterowanie ruchem, wykorzystanie platformy open data czy zdalną rezerwację miejsc parkingowych.

It will make the inhabitants' lives easier, due to, e.g., an intelligent traffic control system, use of an open data platform or a remote parking booking system.

SYSTEM ROWERU METROPOLITALNEGO I REALIZACJA STUDIUM TRAS ROWEROWYCH / THE METROPOLITAN BICYCLE SYSTEM AND THE IMPLEMENTATION OF THE BIKE LANE STUDY

Zwiększą komfort korzystania z roweru i jego dostępność. Celem jest włączenie rowerów jako równorzędnego środka transportu w całym systemie komunikacyjnym Metropolii.

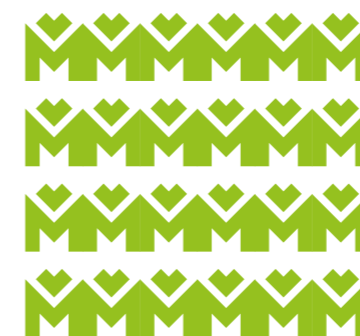
They will increase the comfort of bicycle use and their availability. The goal is to include bikes as an equivalent means of transport in the whole transportation system of the Metropolis.

GZM to nie tylko doskonale położony i skomunikowany obszar z prężnie rozwijającą się gospodarką opartą na innowacjach, lecz także przyjazne i ciekawe miejsce do życia. Metropolia, mimo wysokiego poziomu uprzemysłowienia i urbanizacji, pozostaje bliska naturze. Dowodzą tego wysokie miejsca, które miasta członkowskie zajmują w rankingach dotyczących środowiska. Stolica Metropolii, Katowice, szczyci się mianem najbardziej zielonego miasta w Polsce, zaś w Chorzowie, udział parków i terenów zielonych w całkowitej powierzchni miasta jest największy w skali całego kraju⁸².

Górnos Śląsko-Zagłębiowska Metropolia to ewenement na skalę Polski. Na jednego mieszkańca przypada tu aż 25,4 m² terenów zielonych, podczas gdy średnia krajowa wynosi 15,8 m²⁸³. Mieszkańcy mają również dostęp do ponad 150 parków spacerowo-wypoczynkowych⁸⁴. Najpopularniejszym z nich jest Park Śląski, największy tego typu obszar miejski w Polsce i jeden z największych w Europie, który zajmuje ponad 530 hektarów (z czego 250 hektarów to tereny leśne). Rocznie odwiedzają go ponad 3 miliony osób⁸⁵. Dzięki kwocie powyżej 220 milionów złotych pozyskanych z Europejskiego Banku Inwestycyjnego, stanowiących finansowanie programu rewitalizacyjnego, Park Śląski udoskonalił m.in. swą infrastrukturę⁸⁶.

GZM is not only an excellently situated area with an exceptional network of communication connections and a dynamic economy based on innovation but also a friendly and interesting place to live in. The Metropolis, despite its high level of industrialisation and urbanisation, remains close to nature. This is confirmed by the high positions held by the member cities and towns in rankings concerning the natural environment. The capital of the Metropolis Katowice boasts the title of the greenest city in Poland, and Chorzów has the greatest share of parks and green areas in the total surface area nationally⁸².

Metropolis GZM represents a phenomenon on a nation-wide scale. There are as many as 25.4 m² of green areas per inhabitant while the national average is 15.8 m²⁸³. People here also have access to over 150 parks designed for walks and recreation⁸⁴. The Silesian Park is the most popular one – it is the largest urban area of that kind in Poland and one of the largest in Europe comprising over 530 hectares (out of which 250 hectares are forest areas). It is visited by more than 3 million people per year⁸⁵. Thanks to the sum of over 220 million zlotys obtained from the European Investment Bank, which make up the financing of the revitalization programme, the Silesian Park will improve, e.g., its infrastructure⁸⁶.

M 25,4 m²

Tereny zielone GZM

25,4 m² zieleni na jednego mieszkańca, podczas gdy średnia krajowa to 15,8 m².

Green areas in GZM

25.4 m² of green areas per inhabitant, while the national average is 15.8 m².

⁸² nowydzien.pl/najbardziej-zielone-miasto-polsce/, odczyt 12.10.2018. Wynik ten został uzyskany dzięki obecności Parku Śląskiego na terenie Chorzowa.

This result was achieved thanks to the presence of the Silesian park in Chorzów.

⁸³ GUS (2018), „Statystyczny obraz Górnos Śląsko-Zagłębiowskiej Metropolii w 2017 r.”, str. 8.

⁸⁴ Ibid., str. 21.

⁸⁵ parksaski.pl/o-parku/park-slaski-w-liczbach.html, odczyt 12.10.2018.

⁸⁶ parksaski.pl/aktualnosci/3633-226-milionow-zlotych-na-rewitalizacje-parku-slaskiego-wlasnie-podpisano-historyczna-umowe.html, odczyt 12.10.2018.

Podejmowanie szeroko zakrojonych działań rewitalizacyjnych ma również przyczynić się do poprawy jakości powietrza. Metropolia zamierza przewodzić działaniom gmin członkowskich w ramach dbania o środowisko naturalne. Władze Metropolii, w porozumieniu z administracją rządową, planują koordynowanie programów wsparcia, jakie będą realizowane w poszczególnych gminach. Działania te wpisują się w Program Ochrony Powietrza dla terenu województwa śląskiego, którego celem jest obniżenie poziomu zanieczyszczeń w powietrzu i ustabilizowanie ich co najmniej na poziomie dopuszczalnych norm. Wraz z organizacjami branżowymi i pozarządowymi planowane jest wypracowanie i promowanie dobrych praktyk, wspieranie projektów o charakterze metropolitalnym oraz upowszechnianie wiedzy na temat efektywności budownictwa niskoenergetycznego i pasywnego, jak również zalet z tym związanych⁸⁷.

Metropolia dba nie tylko o środowisko naturalne, lecz także o infrastrukturę umożliwiającą aktywne spędzanie czasu na świeżym powietrzu. Podczas gdy w Polsce na 10 tysięcy km² przypada średnio 388 km ścieżek rowerowych, w GZM ten wynik jest kilkukrotnie wyższy i wynosi 1531 km⁸⁸. Władze Metropolii chcą nadal promować kulturę rowerową, między innymi poprzez powołanie oficera rowerowego, koordynującego działania związane ze spójną polityką rowerową miast i gmin Metropolii oraz zainicjowanie programu Rower Metropolitalny – największego w Europie systemu wypożyczalni rowerów publicznych/miejskich.

O atrakcyjności Metropolii jako miejsca do życia świadczy również dostęp do wysokiej klasy specjalistów (kształconych m.in. przez Śląski Uniwersytet Medyczny, Politechnikę Śląską czy Akademię Wychowania Fizycznego) i ośrodków w szeroko rozumianym obszarze ochrony zdrowia i rekreacji. Zalicza się do nich Śląskie Centrum Chorób Serca w Zabrze⁸⁹

Undertaking extensive revitalization activities is also expected to improve air quality. The Metropolis will lead the actions carried out by its member communes in the area of environmental protection. The Metropolitan authorities, in agreement with the central government, plan to coordinate support programs which will be implemented in individual communes. These measures are part of the Air Protection Programme for the area of the Silesian Voivodeship, which aims to lower the level of pollutants in the air and stabilize them at least to the level of acceptable standards. In collaboration with trade and non-governmental organisations, it is planned to develop and promote good practices, support metropolitan projects and disseminate knowledge on the effectiveness of low-energy and passive buildings and the related advantages⁸⁷.

The Metropolis cares not only for the natural environment but also for the infrastructure enabling people to spend time actively in open air. While in Poland, on average there are 388 km bike lanes per 10,000 km², in GZM this figure is several times higher and stands at 1531 km⁸⁸. The governing authorities of the Metropolis want to promote the bike culture further by, among others, appointing a bicycle officer whose task is to coordinate activities related to a coherent cycling policy of member-cities and member communes and initiating the Metropolitan Bicycle programme – the largest in Europe public bike rental system.

The high attractiveness of the Metropolis as a place to live is also evidenced by the access to high-class specialists (educated, among others, by the Silesian Medical University, Silesian University of Technology or the Academy of Physical Education) and centers in the broadly understood area of healthcare and recreation. These include the Silesian Center for Heart Diseases in Zabrze⁸⁹ or the Upper Silesian Center of Cardiology in Katowice⁹⁰ – one of the best facilities in

ŚCIEŻKI ROWEROWE NA 10 TYSIĘCY KM² A CHART DEPICTING BIKE LANES PER 10,000 KM²

GZM

ŚLĄSKIE

SILESIAN VOIVODESHIP

POLSKA

POLAND

czy Górnośląski Ośrodek Kardiologii w Katowicach⁹⁰ – jedna z najlepszych placówek na świecie, przeprowadzająca operacje mało inwazyjne i stosująca nowoczesne technologie. W Piekarach Śląskich, na terenie GZM, znajduje się wiodący w Polsce ośrodek Chirurgii Urazowej, a w Siemianowicach Śląskich, Centrum Leczenia Oparzeń. Z kolei Centrum Onkologii w Gliwicach to wysokospecjalistyczny, nowoczesny i dobrze zorganizowany ośrodek kliniczno-naukowy.

the world, carrying out operations which are minimally invasive and apply modern technologies. In Piekary Śląskie, a part of GZM, there is a leading Trauma Surgery Center, and in Siemianowice Śląskie, a Burn Treatment Center. Furthermore, the Oncology Center in Gliwice is a highly specialized, modern and well-organized clinical and scientific center.

⁹⁰ Drugie miejsce w dziedzinie kardiologii w kraju – *ibid.*, odczyt 06.11.2018.

Number two in the field of cardiology in Poland – *ibid.*, accessed 6.11.2018.

⁸⁷ Zarząd GZM (2018), „Program działań strategicznych Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii do roku 2022. Nowy wymiar synergii”, str. 74.

⁸⁸ GUS (2018), „Statystyczny obraz Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii w 2017 r.”, str. 8.

⁸⁹ Pierwsze miejsce w Polsce dziedzinie kardiologii oraz kardiochirurgii według rankingu Wprost – rankingi.wprost.pl/szpitala, odczyt 06.11.2018. Prof. Zbigniew Religa dokonał tu w 1985 roku pierwszego udanego przeszczepu serca.

Number one in Poland in the field of cardiology and cardiac surgery according to a ranking by Wprost – rankingi.wprost.pl/szpitala, accessed 6.11.2018. In 1985 Prof. Zbigniew Religa has completed here the first successful heart transplant in Poland.

Na obszarze GZM znajduje się wiele obiektów rekreacyjnych, turystycznych i historycznych. To, co wyróżnia Metropolię to tereny poprzemysłowe, które zyskują „drugie” życie i służą szeroko rozumianym celom społecznym.

There are many recreational, tourist and historical facilities in GZM. The Metropolis is distinguished by its post-industrial areas, which are gaining a „second” life and serve the broadly understood social purposes.

ZAMEK KRÓLEWSKI W BĘDZINIE

THE ROYAL CASTLE IN BĘDZIN

Zbudowany w XIV wieku zamek królewski w Będzinie był ważnym obiektem obronnym, zabezpieczającym zachodnią granicę Polski przed najazdami od strony Śląska i Czech⁹¹. Stanowił część systemu tzw. Orlich Gniazd. Został odbudowany po II wojnie światowej, a od 1956 roku jest siedzibą Muzeum Zagłębia.

Built in the 14th century, the royal castle in Będzin was an important point of defence protecting Poland's western border against forages from Silesia and Bohemia⁹¹. It constituted a part of the so-called Eagles' Nests system. Rebuilt after World War Two, it has been home to the Dąbrowa Basin Museum since 1956.

KATOWICKA STREFA KULTURY

KATOWICE CULTURAL
ZONE

KATOWICKA HALA WIDOWISKOWO- SPORTOWA

THE SPORTS AND
ENTERTAINMENT CENTRE
IN KATOWICE

Katowicka Strefa Kultury powstała na terenie dawnej kopalni i obejmuje nowoczesne obiekty: salę koncertową Narodowej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia (NOSPR), Międzynarodowe Centrum Kongresowe, Muzeum Śląskie oraz katowicki Spodek. Udana rewitalizacja terenów postindustrialnych, na którą przeznaczono ponad miliard zł, stworzyła wyjątkową przestrzeń w skali województwa, która stała się wizytówką miasta i całego regionu. Dzięki temu Katowice wygrały konkurs Real Estate Impactor 2018 w kategorii Wizja zmieniająca oblicze miasta, w podkategorii Realizacja⁹².

Katowice Cultural Zone has been created on the grounds of a former mine and comprises modern facilities: a concert hall of the National Polish Radio Symphony Orchestra, the International Congress Centre, the Silesian Museum and the "Spodek" Centre in Katowice. As a result of a successful revitalisation of this post-industrial area, which had a cost of over a billion Polish zlotys, a space which is unique on the scale of the whole voivodeship and has become a showcase for the potential of the city and the entire region has been created. It allowed Katowice to win the Real Estate Impactor 2018 competition in the category "A Vision Changing the City Image", in the subcategory of „Implementation"⁹².

Najstarszym i najbardziej znanym obiektem na tym terenie jest otwarta w 1971 roku katowicka hala widowiskowo-sportowa, ze względu na swój unikatowy wygląd zwana Spodkiem. Kompleks znajduje się na obszarze 7 hektarów, a hala główna może pomieścić ponad 10 tysięcy osób. Spodek jest znany z organizacji najważniejszych koncertów na kulturalnej mapie Polski – występowali w nim m.in.: Metallica, Deep Purple oraz Pearl Jam. W 1972 roku miała tu miejsce pierwsza prezentacja Fiata 126p w ramach Wielkiej Wystawy Samochodów, a w 2018 roku odbyła się konferencja ONZ w sprawie zmian klimatu (COP24).

Opened in 1971, the sports and entertainment centre in Katowice, which owing to its unique appearance is colloquially referred to as the Saucer (Polish: Spodek), is the oldest and best-known facility in this area. The whole complex comprises the area of 7 hectares and the main hall can house over 10 thousand people. Spodek is known for organising the most important music concerts on the cultural map of Poland – groups such as Metallica, Deep Purple and Pearl Jam have performed there. In 1972, the first unveiling of Fiat 126p took place there as part of the Grand Car Exhibition, and in 2018, a UN conference on climate change (COP24) was hosted there.

⁹¹ muzeumzaglebia.pl/
muzeum-zamkowe/muzeum-
historia, odczyt 24.10.2018.

⁹² rp.pl/Biznes/305229961-
Nagrody-Real-Estate-Impactor-
2018-wreczone-wyrozniamy-
odwazne-wizje-i-jakosciowe-
realizacje.html, odczyt
15.10.2018.

ZESPÓŁ PAŁACOWO-PARKOWY PŁAWNIOWICE

THE PŁAWNIOWICE PALACE AND PARK COMPLEX

Zespół Pałacowo-Parkowy Pławniowice to dawna siedziba, pochodzącego z Włoch, rodu Ballestremów. Został zbudowany w XIX wieku w stylu neomanierizmu niderlandzkiego⁹³. Przetrwał wojnę w stanie nienaruszonym, dzięki czemu jest dziś uznawany za prawdziwą ozdobę okolicznych terenów⁹⁴.

The Pławniowice Palace and Park Complex is a former home of the Ballestrem family, who originated in Italy. It was built in the 19th century in the Dutch neo-mannerist style⁹³. As it survived the war unscathed, it can be now considered a great asset of the area⁹⁴.

MUZEUM GÓRNICICTWA WĘGLOWEGO W ZABRZU

THE COAL MINING MUSEUM IN ZABRZE

Muzeum Górnictwa Węglowego jest największym i najważniejszym obiektem turystyczno-kulturalnym w Zabrzu. Ma w zasobach bogate zbiory z zakresu m.in. techniki, historii i kultury górniczej. Oferuje możliwość zjechania na dół i zwiedzenia podziemi na poziomie 170 m⁹⁵. Jego lokalizacja nie jest przypadkowa – Zabrze ma długą historię górniczą, pierwsza kopalnia powstała tu już w 1791 roku⁹⁶.

The Coal Mining Museum is the largest and most important tourist and cultural attraction in Zabrze. It boasts great collections relating to, among others, mining technology, history and culture. It offers the possibility of visiting the mine at the depth of 170 metres⁹⁵. Its location is not accidental – Zabrze is a region with a long mining tradition – the first mine was opened there as early as in 1791⁹⁶.

⁹³ palac.plawniowice.pl/index.php?q=25&id_q=1, odczyt 25.10.2018.

⁹⁴ k-k.pl/turystyka/plawniowice/plawniowice.htm, odczyt 25.10.2018.

⁹⁵ muzeumgornictwa.pl/muzeum, odczyt 26.10.2018.

⁹⁶ *ibid.*, odczyt 26.10.2018.

Duża liczba ważnych obiektów sportowo-koncertowych sprawia, że GZM jest liderem w organizacji imprez masowych. Cieszą się one popularnością także wśród osób spoza Metropolii (rocznie uczestniczy w nich ponad 2,5 miliona osób⁹⁷). Warto podkreślić atrakcyjność oferty kulturalnej GZM. W Metropolii organizowanych jest wiele koncertów cenionych w Polsce i na świecie artystów (w skali kraju więcej tego typu imprez odbywa się jedynie w Warszawie)⁹⁸. Regularnym wydarzeniem od 2013 roku – dostarczającym mieszkańcom rozrywki, ale też podkreślającym innowacyjny charakter oraz wizerunek Metropolii – są Intel Extreme Masters, czyli Mistrzostwa Świata w e-sporcie. W 2018 roku wzięło w nich udział prawie 170 tysięcy fanów e-sportu, a publikacje na Twitterze i Facebooku, dotyczące tego wydarzenia, osiągnęły aż 187 milionów wyświetleń⁹⁹. Ponadto w GZM co roku odbywa się ponad 12 tysięcy imprez kulturalnych, w których bierze udział ponad 1,5 miliona osób¹⁰⁰. Każdy znajdzie tu coś dla siebie – organizowane są zarówno wydarzenia na mniejszą skalę, takie jak giełda winyli w Sosnowcu czy Gliwicki Festiwal Bachowski, jak i większe, na przykład Industriada – święto Szlaku Zabytków Techniki, które jest najważniejszym festiwalem kultury dziedzictwa przemysłowego w tej części Europy, czy OFF Festival w Katowicach.

Liczne festiwale muzyczne nie są jedynym magnesem przyciągającym melomanów do Metropolii. Czekają tu również instytucje oferujące doświadczenia muzyczne na najwyższym poziomie, wśród których wyróżniają się Opera Śląska i Filharmonia Śląska. O szerokiej ofercie GZM dla miłośników muzyki najlepiej świadczy uhonorowanie Katowic, stolicy Metropolii, tytułem Kreatywnego Miasta UNESCO w dziedzinie Muzyki w grudniu 2015 roku. Jest to pierwsze miasto z Europy środkowo-wschodniej, które otrzymało to wyróżnienie. Katowice zamierzają angażować inne miasta z sieci do udziału w World Music Expo /WOMEX/, a także wzmocnić współpracę między kreatywnymi miastami muzyki i literatury.

Owing to a large number of important sports and concert facilities, GZM is a leader in the organisation of mass events. They are also popular among people from outside the Metropolis (over 2.5 million people participate in them on an annual basis⁹⁷). It is worth to emphasize the attractiveness of GZM's cultural offer. The Metropolis organizes many concerts of artists valued in Poland and worldwide (the only Polish city which hosts a higher number of this kind of events is Warsaw)⁹⁸. Since 2013, a regular event has been held here which not only provides entertainment to the inhabitants but also emphasises the innovative nature and image of the Metropolis – the Intel Extreme Masters, i.e. e-sport World Championship. In 2018, it was attended by almost 170 thousand e-sport fans, and the publications on Twitter and Facebook concerning that event have had as many as 187 million hits⁹⁹. In addition, over 12 thousand cultural events are held in GZM every year with over 1.5 million participants¹⁰⁰. Everyone can find something interesting here – there are smaller-scale events, such as vinyl records exchange in Sosnowiec or Gliwice Bach Festival, as well as larger ones, e.g. Industriada – a celebration of the the Path of Technical monuments, which is the most important festival of industrial heritage culture in this part of Europe – or the OFF Festival in Katowice.

Numerous music festivals are not the only magnet attracting music lovers to the Metropolis. There are also institutions offering musical experiences at the highest level, such as the Silesian Opera and the Silesian Philharmonic. Metropolis GZM's wide offer for music fans was recognized by UNESCO, which granted Katowice, the capital of the Metropolis, the title of a UNESCO Creative City in the field of music. It is the first city from Central Eastern Europe to receive this distinction. Katowice intend to involve other cities from the network to participate in World Music Expo /WOMEX/ and to strengthen cooperation between creative cities of music and literature.

KALENDARZ Z NAJWIĘKSZYMI CYKLICZNYMI WYDARZENIAM¹⁰¹

A CALENDAR WITH MAJOR CYCLICAL EVENTS¹⁰¹

21-24 II
28 II
-3 III

INTEL EXTREME MASTERS
Spodek, Międzynarodowe Centrum Kongresowe, Katowice
Spodek, International Congress Centre, Katowice

Prawie 170 tysięcy uczestników.
Nearly 170 thousand participants.

13-15 V

EUROPEJSKI KONGRES GOSPODARCZY
THE EUROPEAN ECONOMIC CONGRESS
Międzynarodowe Centrum Kongresowe, Katowice
International Congress Centre, Katowice

900 prelegentów,
11,5 tysiąca uczestników¹⁰².
*900 speakers,
11.5 thousand participants¹⁰².*

8 VI

INDUSTRIADA
różne miasta GZM i całego województwa
*various cities and towns of GZM
and the whole voivodeship*

Ponad 100 tysięcy uczestników¹⁰³.
Over 100 thousand participants¹⁰³.

2-4 VIII

OFF FESTIVAL
Dolina Trzech Stawów, Katowice
The Valley of Three Ponds, Katowice.

69 artystów
69 artists

20-22 VI

TAURON NOWA MUZYKA
TAURON NEW MUSIC
Katowicka Strefa Kultury
Katowice Cultural Zone

62 artystów
62 artists

16-18 X

EUROPEJSKI KONGRES MAŁYCH I ŚREDNICH PRZEDSIĘBIORSTW
EUROPEAN CONGRESS OF SMALL AND MEDIUM – SIZE ENTERPRISES
Międzynarodowe Centrum Kongresowe, Katowice
International Congress Centre, Katowice

6 tysięcy uczestników
6 thousand participants

⁹⁷ Oznacza to liczbę ponad 1100 uczestników imprez masowych na 1000 ludności, podczas gdy średnia w Polsce to 682 uczestników na 1000 mieszkańców.

This means over 1,100 participants of mass events per 1,000 inhabitants while the average for Poland is 682 participants per 1,000 inhabitants.

⁹⁸ PwC (2015), „Raport o metropoliach.”
PwC (2015), Report on Metropolises.

⁹⁹ katowice.naszemiasto.pl/artykul/169-000-osob-odwiedzilo-spodek-podczas-esl-one-i-iem-2018,4586025,artgal,t,d,tm.html, odczyt 26.10.2018.

¹⁰⁰ GUS (2018), „Statystyczny obraz Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii w 2017 r.”, str. 30.

¹⁰¹ Dаты wydarzeń odwołują się do 2019 roku i mogą różnić się w kolejnych latach.

The events' dates refer to 2019 and may differ in subsequent years.

¹⁰² eecpoland.eu/2018/pl/wiadomosci/podsumowano-europejski-kongres-gospodarczy-2018,325955.html, odczyt 26.10.2018.

¹⁰³ industriada.pl/Aktualnosci/Pokaz/1009523/industriada-2018-w-liczbach, odczyt 26.10.2018.

Wykorzystane w raporcie zdjęcia pochodzą z archiwów
Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii oraz z portalu Adobe Stock

---

Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia
ul. Barbary 21A, 40-053 Katowice
tel. +48 (32) 718 07 00; fax +48 (32) 718 07 99
e-mail: kancelaria@metropoliagzm.pl

Raport opracowany przez / Prepared by
PwC Advisory spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k.
(Dawniej / Formerly: PwC Polska sp. z o.o.)